

باسمه تعالی

سند توسعه اشتغال و سرمایه‌گذاری استان زنجان

گزارش موضوع بند ۱۲، بخش ۲ از مرحله دوم شرح خدمات مشاوران

تجزیه و تحلیل کراشات رشد اقتصادی شهرستان‌های مختلف استان بر مبنای تحلیل مزیت‌های نسبی هر یک

در رشته‌های مختلف فعالیت

مجری: جهاد اشگاهی واحد استان زنجان

مدیر اجرایی: مهدی عباسی

مدیر علمی: علی نصیری اقدام

فهرست مطالب

موضوع	صفحه
12- تجزیه و تحلیل گرایشات رشد اقتصادی شهرستان‌های مختلف استان بر مبنای تحلیل مزیت‌های نسبی هریک در رشته‌های مختلف فعالیت.....	۸
۱۲-۱- تعیین ضرایب تمرکز مکانی و Shift & Share فعالیت‌های اقتصادی در سطح شهرستان‌های استان بر اساس اشتغال نیروی کار در سطح کدهای دو رقمی ISIC در سال‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵.....	۸
۱۲-۱-۱- محاسبه ضریب تمرکز مکانی استان با استفاده از اشتغال در سطح شهرستان‌های استان در سال‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵.....	۸
۸- مقدمه.....	۸
۱۲-۱-۲- محاسبه و تحلیل shift & share اشتغال نیروی کار در سطح شهرستان‌های استان در سال‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵.....	۲۵
۱۲-۲- تعیین ضرایب تمرکز مکانی و Shift & Share اشتغال و ارزش افزوده کارگاه‌های بزرگ صنعتی در سطح شهرستان به تفکیک کدهای چهار رقمی ISIC برای سال‌های ۱۳۸۱ و ۱۳۸۶.....	۴۲
۱۲-۲-۱- محاسبه و تحلیل shift & share اشتغال و ارزش افزوده کارگاه‌های بزرگ صنعتی شهرستان‌های استان در سال‌های ۱۳۸۱ و ۱۳۸۶.....	۴۲
۱۲-۳- تعیین فعالیت‌های پایه و تبعی هر شهرستان.....	۴۲
۱۲-۴- رتبه‌بندی شهرستان‌های استان از نظر پتانسیل رشد اقتصادی.....	۴۴
۱۲-۴-۱- نیروی کار.....	۴۴
۱۲-۴-۲- سرمایه انسانی.....	۴۶
۱۲-۴-۳- منابع طبیعی (منابع آب، منابع اراضی، جنگل و مرتع، ذخایر آبزیان، ذخایر معدنی قابل بهره‌برداری و ...).....	۴۷
۱۲-۴-۴- منابع مالی.....	۵۴
۱۲-۴-۵- کالاهای واسطه‌ای.....	۵۶
۱۲-۴-۶- اندازه بازار محلی.....	۵۷
۱۲-۴-۷- موقعیت مکانی از نظر دسترسی به بازارهای عرضه و مصرف.....	۵۸
۱۲-۴-۸- شبکه‌های زیربنایی (آب، برق، گاز، مخابرات، جاده، فرودگاه، راه آهن، ...).....	۶۱
۱۲-۴-۹- خدمات پشتیبان تولید.....	۶۸
۱۲-۴-۱۰- خدمات برتر آموزشی و فرهنگی.....	۷۰
۱۲-۴-۱۱- خدمات تخصصی درمانی.....	۷۳
۱۲-۴-۱۲- امنیت.....	۷۴

۱۲-۵- تعيين امتياز نسبي شهرستان‌هاي مختلف استان جهت استقرار فعاليت‌هاي پايه و محرک اقتصادي در رشته‌هاي مختلف فعاليت ۷۶

فهرست جداول

موضوع	صفحه
جدول ۱. کشاورزی، شکار و جنگلداری.....	۱۰
جدول ۲. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش ماهیگیری.....	۱۱
جدول ۳. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش استخراج معادن.....	۱۲
جدول ۴. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش صنعت (ساخت).....	۱۳
جدول ۵. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش تأمین آب، برق و گاز.....	۱۴
جدول ۶. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش ساختمان.....	۱۵
جدول ۷. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش عمده‌فروشی و خرده‌فروشی.....	۱۶
جدول ۸. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش هتل و رستوران.....	۱۷
جدول ۹. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش حمل و نقل، ارتباطات و انبارداری.....	۱۸
جدول ۱۰. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش واسطه‌گری‌های مالی.....	۱۹
جدول ۱۱. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش مستغلات، اجاره.....	۲۰
جدول ۱۲. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش اداره امور عمومی و دفاع.....	۲۱
جدول ۱۳. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش آموزش.....	۲۲
جدول ۱۴. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش بهداشت و مددکاری اجتماعی.....	۲۳
جدول ۱۵. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش سایر فعالیت‌های خدمات عمومی.....	۲۴
جدول ۱۶. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش کشاورزی، شکار و جنگلداری.....	۲۷
جدول ۱۷. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش ماهیگیری.....	۲۸
جدول ۱۸. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش استخراج معادن.....	۲۹
جدول ۱۹. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش صنعت (ساخت).....	۳۰
جدول ۲۰. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش تأمین آب، برق و گاز.....	۳۱
جدول ۲۱. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش ساختمان.....	۳۲
جدول ۲۲. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش عمده‌فروشی و خرده‌فروشی.....	۳۳
جدول ۲۳. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش هتل و رستوران.....	۳۴
جدول ۲۴. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش حمل و نقل، ارتباطات و انبارداری.....	۳۵
جدول ۲۵. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش واسطه‌گری‌های مالی.....	۳۶
جدول ۲۶. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش مستغلات، اجاره.....	۳۷
جدول ۲۷. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش اداره امور عمومی و دفاع.....	۳۸
جدول ۲۸. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش آموزش.....	۳۹
جدول ۲۹. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش بهداشت و مددکاری اجتماعی.....	۴۰
جدول ۳۰. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش سایر فعالیت‌های خدمات عمومی.....	۴۱

جدول ۳۱. توزیع فعالیت‌های پایه در میان شهرستان‌های استان زنجان در سال ۱۳۸۵.....	۴۳
جدول ۳۲. فعالیت‌های پایه شهرستان‌های استان زنجان به تفکیک فعالیت‌های عمده اقتصادی در سال ۱۳۸۵.....	۴۳
جدول ۳۳. نرخ مشارکت نیروی کار به تفکیک شهرستان‌های استان زنجان در سال ۱۳۸۵.....	۴۵
جدول ۳۴. سهم شاغلان متخصص و تکنیسین از شاغلان به تفکیک شهرستان‌های استان زنجان در سال ۱۳۸۵.....	۴۶
جدول ۳۵. میزان جنگل و مرتع در سطح شهرستان‌های استان.....	۴۸
جدول ۳۶. سهم جنگل و مرتع در سطح شهرستان‌های استان.....	۴۸
جدول ۳۷. تعداد انواع پرندگان مهاجر آبی در تالاب‌های شهرستان‌های استان.....	۴۹
جدول ۳۸. بهره‌برداری‌های کشاورزی بر حسب نوع فعالیت در سطح شهرستان‌های استان در سال ۱۳۸۲.....	۵۰
جدول ۳۹. سهم زراعت و باغداری و تولید گلخانه‌ای و پرورش طیور خانگی در سطح شهرستان‌های استان ۱۳۸۲.....	۵۰
جدول ۴۰. تعداد کارگاه و استخرهای پرورش ماهی استان به تفکیک شهرستان‌ها- ۱۳۸۸.....	۵۲
جدول ۴۱. سهم کارگاه و استخرهای پرورش ماهی استان به تفکیک شهرستان‌ها- ۱۳۸۸.....	۵۲
جدول ۴۲. مشخصات عمومی شرکت‌های تعاونی معدن فعال در سطح شهرستان‌های استان ۱۳۸۸.....	۵۳
جدول ۴۳. سهم مشخصات عمومی شرکت‌های تعاونی معدن فعال در سطح شهرستان‌های استان ۱۳۸۸.....	۵۴
جدول ۴۴. سهم از مبلغ سپرده‌ها نزد بانک‌ها در پایان سال ۱۳۸۸.....	۵۵
جدول ۴۵. مصرف واسطه گروه‌های عمده فعالیت اقتصادی ۱۳۸۶.....	۵۶
جدول ۴۶. شاخص دسترسی به بازار محلی به تفکیک شهرستان‌های استان.....	۵۸
جدول ۴۷. موقعیت جغرافیایی شهرستان‌های استان زنجان.....	۵۹
جدول ۴۸. مجموع راه‌های زیر پوشش اداره کل راه و ترابری استان ۱۳۸۸.....	۶۲
جدول ۴۹. ضریب نفوذ تلفن ثابت در سال ۱۳۸۸ به تفکیک شهرستان.....	۶۳
جدول ۵۰. سهم تلفن‌های ثابت و همراه استان در سال ۱۳۸۸ به تفکیک شهری و روستایی.....	۶۴
جدول ۵۱. نسبت تعداد انشعابات گاز در سال ۱۳۸۸ به تعداد خانوار سال ۱۳۸۵.....	۶۵
جدول ۵۲. تعداد انشعاب و مقدار فروش آب در نقاط شهری.....	۶۶
جدول ۵۳. نسبت مشترکین برق در سال ۱۳۸۸ به تعداد خانوار سال ۱۳۸۵.....	۶۷
جدول ۵۴. تعداد واحدهای بانکی استان در پایان اسفند ۱۳۸۸ به تفکیک شهرستان‌ها.....	۶۸
جدول ۵۵. مبلغ سپرده نزد بانک‌ها بر حسب شهرستان در سال ۱۳۸۸.....	۶۹
جدول ۵۶. نسبت کارکنان آموزشی به دانش‌آموزان در شهرستان‌های استان زنجان در سال تحصیلی ۸۹- ۱۳۸۸.....	۷۰
جدول ۵۷. نمایشگاه‌های فرهنگی و هنری برپا شده در شهرستان‌های استان زنجان.....	۷۱
جدول ۵۸. سهم شهرستان‌های استان زنجان از نمایشگاه‌های فرهنگی و هنری برپا شده.....	۷۲
جدول ۵۹. تعداد تخت مؤسسات درمانی فعال به ازای هر ۱۰ هزار نفر جمعیت در سال ۱۳۸۸.....	۷۳
جدول ۶۰. مقدار مواد مخدر کشف شده در سال ۱۳۸۸ به نسبت جمعیت هر شهرستان.....	۷۴
جدول ۶۱. تعداد دستگیرشدگان در رابطه با مواد مخدر کشف شده در سال ۱۳۸۸ به ازای هر هزار نفر جمعیت.....	۷۵
جدول ۶۲. محاسبه تفاوت میان سهم منطقه‌ای و سهم صنعت در رشته‌های فعالیت به تفکیک شهرستان‌ها.....	۷۶
جدول ۶۳. رتبه‌بندی فعالیت‌های استان در سطح شهرستان‌ها.....	۷۸

فهرست نمودارها

صفحه

موضوع

- نمودار ۱. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش کشاورزی، شکار و جنگلداری طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵..... ۱۰
- نمودار ۲. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش ماهیگیری طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵..... ۱۱
- نمودار ۳. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش استخراج معادن طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵..... ۱۲
- نمودار ۴. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش صنعت (ساخت) طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵..... ۱۳
- نمودار ۵. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش تأمین آب، برق و گاز طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵..... ۱۴
- نمودار ۶. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش ساختمان طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵..... ۱۵
- نمودار ۷. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش عمده‌فروشی و خرده‌فروشی طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵..... ۱۶
- نمودار ۸. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش هتل و رستوران طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵..... ۱۷
- نمودار ۹. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش حمل و نقل، ارتباطات و انبارداری طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵..... ۱۸
- نمودار ۱۰. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش واسطه‌گری‌های مالی طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵..... ۱۹
- نمودار ۱۱. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش مستغلات، اجاره طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵..... ۲۰
- نمودار ۱۲. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش اداره امور عمومی و دفاع طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵..... ۲۱
- نمودار ۱۳. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش اداره امور عمومی و دفاع طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵..... ۲۲
- نمودار ۱۴. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش بهداشت و مددکاری اجتماعی طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵..... ۲۳
- نمودار ۱۵. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش سایر فعالیت‌های خدمات عمومی طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵..... ۲۴
- نمودار ۱۶. مقایسه سهم منطقه‌ای و صنعت شهرستان‌ها در بخش کشاورزی، شکار و جنگلداری..... ۲۷
- نمودار ۱۷: مقایسه سهم منطقه‌ای و صنعت شهرستان‌ها در بخش ماهیگیری..... ۲۸
- نمودار ۱۸. مقایسه سهم منطقه‌ای و صنعت شهرستان‌ها در بخش استخراج معادن..... ۲۹
- نمودار ۱۹. مقایسه سهم منطقه‌ای و صنعت شهرستان‌ها در بخش صنعت (ساخت)..... ۳۰
- نمودار ۲۰. مقایسه سهم منطقه‌ای و صنعت شهرستان‌ها در بخش تأمین آب، برق و گاز..... ۳۱
- نمودار ۲۱. مقایسه سهم منطقه‌ای و صنعت شهرستان‌ها در بخش ساختمان..... ۳۲
- نمودار ۲۲. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش عمده‌فروشی و خرده‌فروشی..... ۳۳
- نمودار ۲۳. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش هتل و رستوران..... ۳۴
- نمودار ۲۴. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش حمل و نقل، ارتباطات و انبارداری..... ۳۵
- نمودار ۲۵. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش واسطه‌گری‌های مالی..... ۳۶

- نمودار ۲۶. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش مستغلات، اجاره..... ۳۷
- نمودار ۲۷. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش اداره امور عمومی و دفاع..... ۳۸
- نمودار ۲۸. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش آموزش..... ۳۹
- نمودار ۲۹. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش بهداشت و مددکاری اجتماعی..... ۴۰
- نمودار ۳۰. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش سایر فعالیت‌های خدمات عمومی..... ۴۱
- نمودار ۳۱. سهم نرخ مشارکت نیروی کار به تفکیک شهرستان‌های استان زنجان در سال ۱۳۸۵..... ۴۵
- نمودار ۳۲. سهم شاغلان متخصص و تکنیسین از شاغلان به تفکیک شهرستان‌های استان زنجان در سال ۱۳۸۵..... ۴۷
- نمودار ۳۳. سهم جنگل و مرتع در سطح شهرستان‌های استان..... ۴۹
- نمودار ۳۴. سهم زراعت و باغداری و تولید گلخانه‌ای و پرورش طیور خانگی سطح شهرستان‌های استان ۱۳۸۲..... ۵۱
- نمودار ۳۵. سهم کارگاه و استخرهای پرورش ماهی استان به تفکیک شهرستان‌ها- ۱۳۸۸..... ۵۳
- نمودار ۳۶. سهم مشخصات عمومی شرکت‌های تعاونی معدن فعال در سطح شهرستان‌های استان ۱۳۸۸..... ۵۴
- نمودار ۳۷. سهم سهم از مبلغ سپرده‌ها نزد بانک‌ها در پایان سال ۱۳۸۸..... ۵۵
- نمودار ۳۸. مصرف واسطه گروه‌های عمده فعالیت اقتصادی ۱۳۸۶..... ۵۷
- نقشه ۱: نقشه موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی استان زنجان..... ۶۰
- نمودار ۳۹. مقایسه شاخص دسترسی به بازار شهرستان‌ها بر حسب جمعیت..... ۶۱
- نمودار ۴۰. مقایسه ضریب نفوذ راه در شهرستان‌های استان..... ۶۲
- نمودار ۴۱. مقایسه ضریب نفوذ تلفن ثابت در شهرستان‌های استان..... ۶۳
- نمودار ۴۲. مقایسه ضریب نفوذ تلفن همراه در شهرستان‌های استان..... ۶۴
- نمودار ۴۳. مقایسه تعداد انشعابات گاز در سال ۱۳۸۸ به تعداد خانوار سال ۱۳۸۵ در شهرستان‌های استان زنجان..... ۶۵
- نمودار ۴۴. سهم انشعاب و مقدار فروش آب در نقاط شهری..... ۶۶
- نمودار ۴۵. مقایسه شهرستان‌های استان از منظر دسترسی به برق..... ۶۷
- نمودار ۴۶. سهم سپرده نزد بانک‌ها بر حسب شهرستان در سال ۱۳۸۸..... ۶۹
- نمودار ۴۷. نسبت کارکنان آموزشی به دانش‌آموزان شهرستان‌های استان زنجان..... ۷۰
- نمودار ۴۸. سهم شهرستان‌های استان از نمایشگاه‌های فرهنگی، هنری برپاشده در استان..... ۷۲
- نمودار ۴۹. تعداد تخت مؤسسات درمانی فعال به ازای هر ۱۰ هزار نفر جمعیت در سال ۱۳۸۸..... ۷۳
- نمودار ۵۰. مقدار مواد مخدر کشف شده در سال ۱۳۸۸ به نسبت جمعیت هر شهرستان..... ۷۴
- نمودار ۵۱. سهم دستگیرشدگان در رابطه با مواد مخدر کشف شده در سال ۱۳۸۸..... ۷۵

12- تجزیه و تحلیل گرایش‌ات رشد اقتصادی شهرستان‌های مختلف استان بر مبنای تحلیل مزیت‌های نسبی هریک در رشته‌های مختلف فعالیت

به منظور تجزیه و تحلیل و نیز تعیین گرایش‌ات رشد اقتصادی شهرستان‌های استان از شاخص «مزیت رقابتی فعالیت‌های اقتصادی» استفاده شده است. با محاسبه و مشخص ساختن این شاخص می‌توان تعیین کرد که کدام یک از شهرستان‌ها در اشتغالزایی و افزایش تولید استان نقش محوری بر عهده دارند. شاخص مورد نظر از طریق تعیین ضرایب تمرکز مکانی و Shift & Share فعالیت‌های اقتصادی در سطح شهرستان‌ها به دست می‌آید که در ادامه به طور کامل به آن می‌پردازیم.

۱۲-۱- تعیین ضرایب تمرکز مکانی و Shift & Share فعالیت‌های اقتصادی در سطح شهرستان‌های استان بر اساس اشتغال نیروی کار در سطح کدهای دو رقمی ISIC در سال‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵

تعیین ضرایب تمرکز مکانی و Shift & Share فعالیت‌های اقتصادی در سطح شهرستان‌های استان بر اساس «اشتغال نیروی کار» و «ارزش افزوده» قابل محاسبه است. در این بخش ابتدا این شاخص‌ها بر اساس اشتغال نیروی کار در سطح کدهای دو رقمی ISIC در سال‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ محاسبه و مورد بررسی قرار گرفته و سپس بر اساس ارزش افزوده مجدد محاسبات و پردازش‌ها صورت می‌گیرد.

۱۲-۱-۱- محاسبه ضریب تمرکز مکانی استان با استفاده از اشتغال در سطح شهرستان‌های استان در سال‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵

مقدمه

در بندهای مختلف بخش نهم گزارش، تعیین آن دسته از فعالیت‌هایی که از نظر اشتغال و ارزش افزوده دارای مزیت رقابتی هستند، صورت گرفت. حال در این بخش قصد بر آن است مزیت رقابتی فعالیت‌های اقتصادی استان در سطح شهرستان تعیین شود تا با انجام این کار، مشخص شود که کدام یک از شهرستان‌های استان قادرند در اشتغالزایی و افزایش تولید استان نقش محوری ایفا کرده و موجبات توسعه و ترقی استان را فراهم آورند.

همان‌طور که در بند ۹ گزارش اشاره شد، سهم مکانی هر منطقه در زمینه اشتغال یا ارزش افزوده از تقسیم نسبت ارزش افزوده (اشتغال) هر بخش اقتصاد در استان به کل ارزش افزوده (اشتغال) استان، به نسبت ارزش افزوده (اشتغال) هر بخش اقتصاد در کشور به کل ارزش افزوده (اشتغال) کشور به دست می‌آید. با استفاده از سهم مکانی در زمینه اشتغال یا ارزش افزوده، می‌توان به تحلیل وضعیت رقابتی استان در فعالیتهای مختلف اقتصادی پرداخت.

معیار برخورداری از مزیت رقابتی در هر استان، بالاتر بودن مقدار LQ محاسبه شده در هر رشته فعالیت از مقدار ۱.۲۵ است. به عبارت دیگر در جداول رتبه‌بندی مزیت رقابتی استان‌ها، مقادیر LQ استان‌ها به شرط بالاتر بودن از مقدار ۱.۲۵ و به ترتیبی است که در ادامه تشریح می‌شود.

مزیت رقابتی رو به اعتلاء: در صورتی که مقدار LQ استان در سال‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ بالاتر از مقدار ۱.۲۵ باشد یا به عبارت دیگر در این دو سال استان دارای مزیت رقابتی باشد، هرگاه مقدار LQ سال ۱۳۸۵ بیش از مقدار آن در سال ۱۳۷۵ باشد، مزیت رقابتی استان رو به بهبود و اعتلاء است.

مزیت رقابتی رو به افول: در صورتی که مقدار LQ استان در سال‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ بالاتر از مقدار ۱.۲۵ باشد یا به عبارت دیگر در این دو سال استان دارای مزیت رقابتی باشد، هرگاه مقدار LQ سال ۱۳۸۵ کمتر از مقدار آن در سال ۱۳۷۵ باشد، مزیت رقابتی استان رو به افول است.

مزیت رقابتی ثابت: در صورتی که مقدار LQ استان در سال‌های ۷۵ و ۸۵ بالاتر از مقدار ۱.۲۵ و برابر یک مقدار باشد، مزیت رقابتی استان وضعیتی ثابت دارد.

مزیت رقابتی در حال پیدایش: در صورتی که مقدار LQ استان در سال ۱۳۷۵ کمتر از ۱.۲۵ و در سال ۱۳۸۵ بیشتر از ۱.۲۵ باشد، مزیت رقابتی استان در حال پیدایش است.

مزیت رقابتی در حال نابودی: در صورتی که LQ استان در سال ۱۳۷۵ بیش از رقم ۱.۲۵ باشد و این مقدار در سال ۱۳۸۵ به رقمی کمتر از ۱.۲۵ کاهش یافته باشد، مزیت رقابتی استان رو به نابودی است.

خارج از تقسیم بندی بالا، برخی از رشته‌های فعالیتی در استان دیده می‌شود که مقدار ضریب تمرکز مکانی آنها در هر دو سال مورد نظر کمتر از ۱.۲۵ بوده و روند آنها کاهشی بوده و یا بسیار ناچیز افزایش یافته‌اند، با عنوان «عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی» متمایز شده‌اند.

۱۲-۱-۱-۱-۱-۱ ضریب تمرکز مکانی شهرستان‌های استان در کشاورزی، شکار و جنگلداری

جدول ۱ نشان می‌دهد که شهرستان‌های ابهر، ایجرود و طارم در زمینه کشاورزی، شکار و جنگلداری دارای مزیت رقابتی رو به اعتلاء هستند. در شهرستان‌های خدابنده، خرمدره و ماهنشان نیز گرچه مقدار ضریب تمرکز مکانی بیش از ۱.۲۵ است اما طی سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۵ این میزان کاهش یافته به همین رو این شهرستان‌ها در زمینه کشاورزی دارای مزیت رقابتی رو به افول هستند.

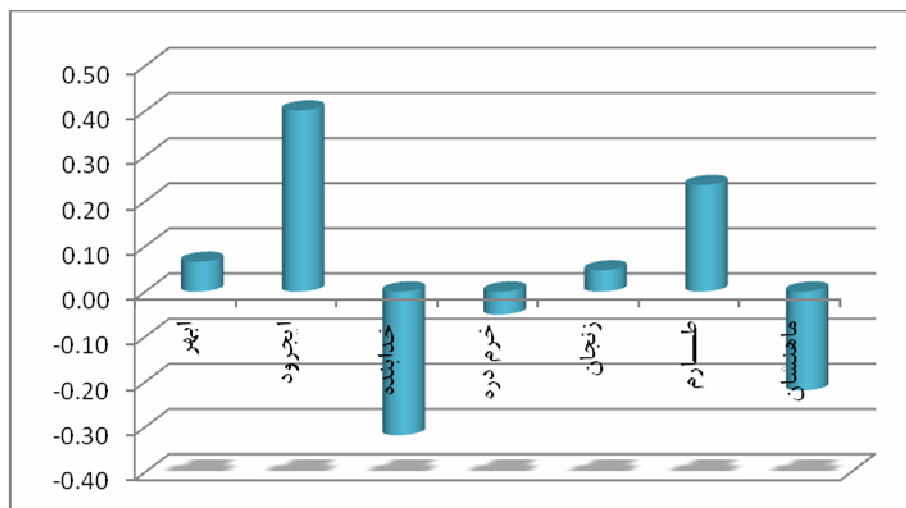
از آنجایی که مزیت رقابتی شهرستان زنجان در این بخش طی سال‌های مورد بررسی افزایش یافته اما مقدار آن کمتر از ۱.۲۵ بوده، هیچ گونه مزیت رقابتی شکل نگرفته است.

جدول ۱. کشاورزی، شکار و جنگلداری

سال	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرمدره	زنجان	طارم	ماهنشان
۱۳۷۵	۱.۷۶	۲.۷۹	۲.۷۶	۱.۳۴	۰.۸۹	۳.۳۰	۲.۷۴
۱۳۸۵	۱.۸۳	۳.۱۹	۲.۴۵	۱.۲۹	۰.۹۴	۳.۵۴	۲.۵۲
میزان تغییرات	۰.۰۷	۰.۴۰	-۰.۳۲	-۰.۰۵	۰.۰۵	۰.۲۴	-۰.۲۲
وضعیت مزیت رقابتی	رو به اعتلاء	رو به اعتلاء	رو به افول	رو به افول	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	رو به اعتلاء	رو به افول

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۱. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش کشاورزی، شکار و جنگلداری طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵

۱۲-۱-۱-۲- ضریب تمرکز مکانی شهرستان‌های استان در ماهیگیری

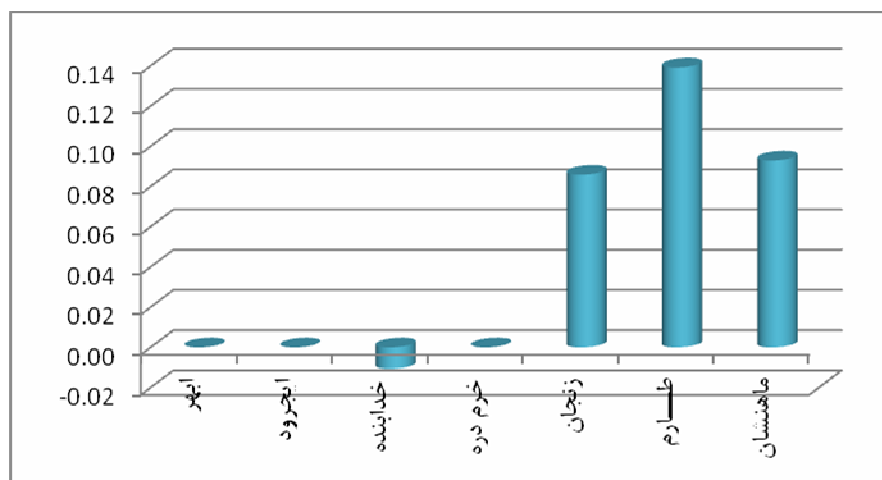
جدول ۲ گویای آن است که تمامی شهرستان‌های استان در زمینه ماهیگیری فاقد مزیت رقابتی رو به اعتلا و یا در حال پیدایش هستند. تنها در شهرستان‌های زنجان، طارم و ماهنشان با روندی بسیار کند مقدار ضریب تمرکز مکانی افزایش یافته است.

جدول ۲. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش ماهیگیری

شرح	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماهنشان
۱۳۷۵	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۰۴	۰.۰۰
۱۳۸۵	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۹۳	۰.۱۷	۰.۰۹
میزان تغییرات	0.00	0.00	-0.01	0.00	0.09	0.14	0.09
وضعیت مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۲. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش ماهیگیری طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵

۱۲-۱-۱-۳- ضریب تمرکز مکانی شهرستان‌های استان در معدن

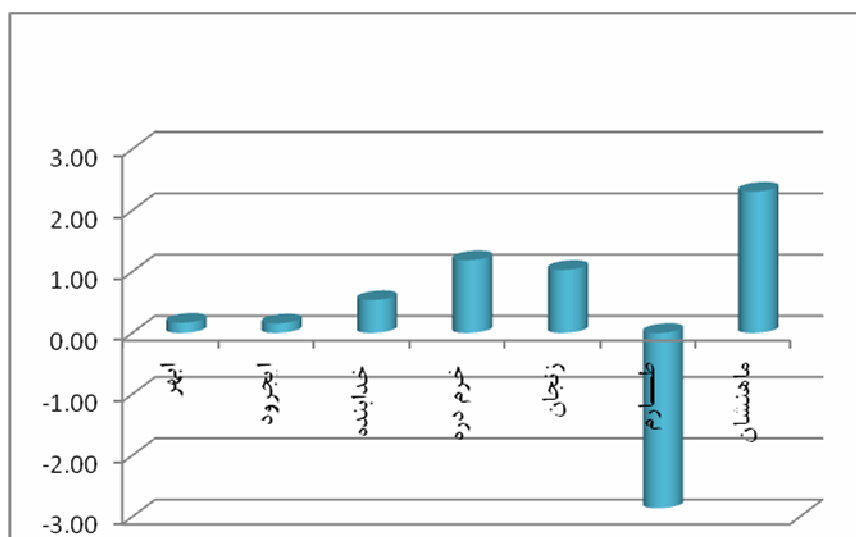
بررسی‌ها نشان می‌دهد که در میان شهرستان‌های استان، تنها سهم مکانی شهرستان ماهنشان در بخش استخراج معادن بیش از ۱.۲۵ بوده و طی سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۵ دارای مزیت رقابتی رو به اعتلاست. در این میان ضریب مکانی شهرستان‌های خرم‌دره و زنجان نیز به طور قابل توجهی افزایش یافته و دارای مزیت رقابتی در حال پیدایش‌اند. در شهرستان‌های ابهر، ایجرود و خدابنده نیز مزیت رقابتی پدید نیامده است.

جدول ۳. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش استخراج معادن

شرح	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماه‌نشان
۱۳۷۵	۰.۴۳	۰.۰۵	۰.۰۷	۰.۸۳	۰.۵۳	۲.۸۷	۱.۹۰
۱۳۸۵	۰.۵۹	۰.۲۱	۰.۶۱	۲.۰۲	۱.۵۶	۰.۰۱	۴.۲۱
میزان تغییرات	0.17	0.16	0.54	1.19	1.03	-2.86	2.31
وضعیت مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	در حال پیدایش	در حال پیدایش	رو به نابودی	رو به اعتلاء

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۳. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش استخراج معادن طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵

۱۲-۱-۱-۴- ضریب تمرکز مکانی شهرستان‌های استان در صنعت

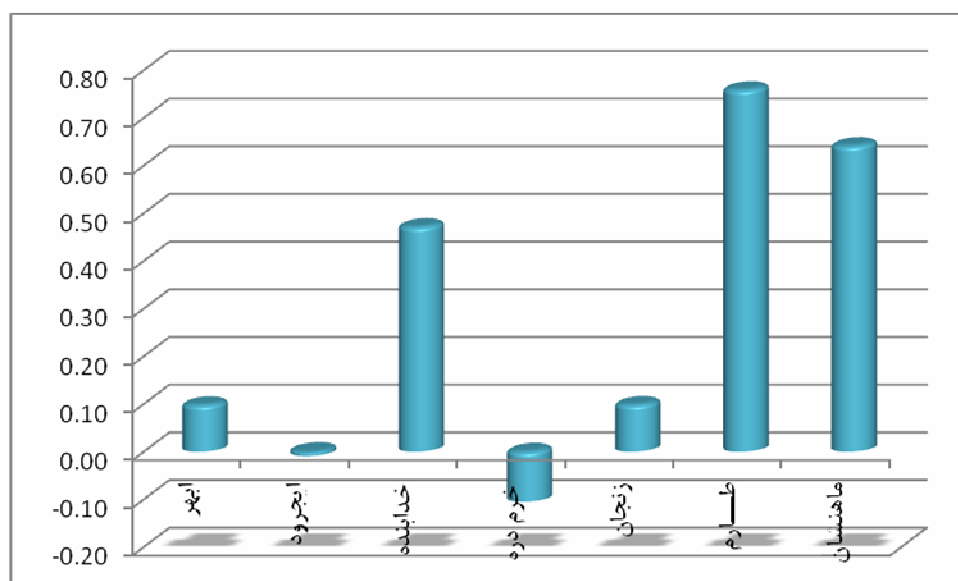
در بخش صنعت (ساخت) مزیت رقابتی شهرستان زنجان رو به اعتلاست. مزیت رقابتی شهرستان ایجرود رو به افول رفته است. مزیت رقابتی ماهنشان در این بخش در حال پیدایش بوده و شهرستان‌های ابهر، خدابنده و طارم فاقد مزیت رقابتی هستند.

جدول ۴. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش صنعت (ساخت)

شرح	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماهنشان
۱۳۷۵	۱.۰۴	۱.۴۰	۰.۴۴	۱.۲۱	۱.۲۷	۰.۰۷	۰.۸۱
۱۳۸۵	۱.۱۴	۱.۳۹	۰.۹۱	۱.۱۰	۱.۳۷	۰.۸۳	۱.۴۵
میزان تغییرات	0.10	-0.01	0.47	-0.10	0.10	0.76	0.64
وضعیت مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	رو به افول	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	رو به اعتلاء	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	در حال پیدایش

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۴. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش صنعت (ساخت) طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵

۱۲-۱-۱-۵- ضریب تمرکز مکانی شهرستان‌های استان در تأمین آب، برق و گاز

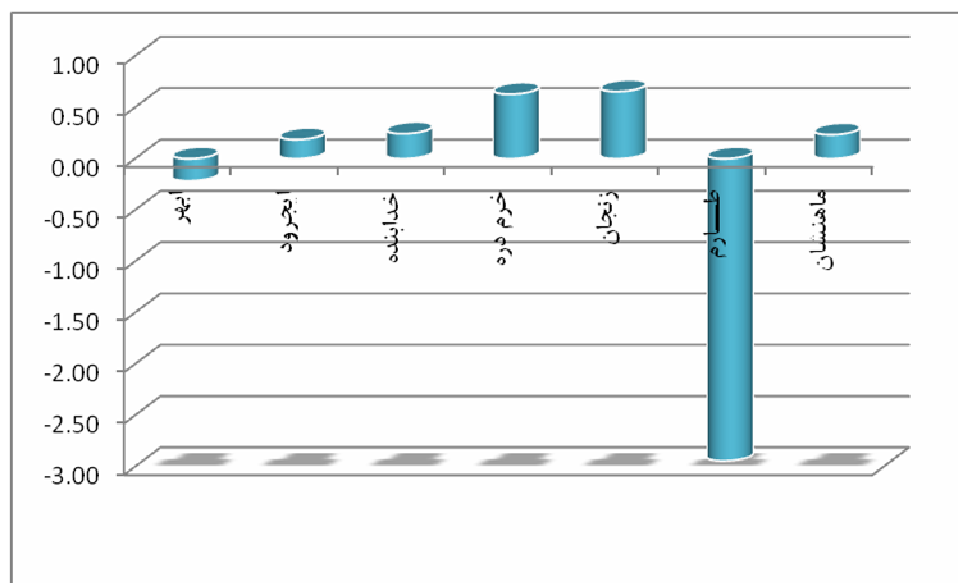
در زمینه تأمین آب، برق و گاز، شهرستان‌های زنجان و خرم‌دره دارای مزیت رقابتی در حال پیدایش هستند. اما مزیت رقابتی شهرستان طارم در این بخش رو به نابودی بوده و در شهرستان‌های ایجرود، خدابنده، ماهنشان و ابهر هیچ گونه مزیت رقابتی در این زمینه شکل نگرفته است.

جدول ۵. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش تأمین آب، برق و گاز

ماهنشان	طارم	زنجان	خرم‌دره	خدابنده	ایجرود	ابهر	شرح
۰.۱۵	۳.۳۵	۰.۶۰	۰.۶۸	۰.۲۵	۰.۱۴	۰.۷۸	۱۳۷۵
۰.۳۸	۰.۴۱	۱.۲۵	۱.۳۱	۰.۵۰	۰.۳۲	۰.۵۶	۱۳۸۵
0.23	-2.94	0.65	0.63	0.24	0.19	-0.21	میزان تغییرات
عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	رو به نابودی	در حال پیدایش	در حال پیدایش	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	وضعیت مزیت رقابتی

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۵. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش تأمین آب، برق و گاز طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵

۱۲-۱-۱-۶- ضریب تمرکز مکانی شهرستان‌های استان در ساختمان

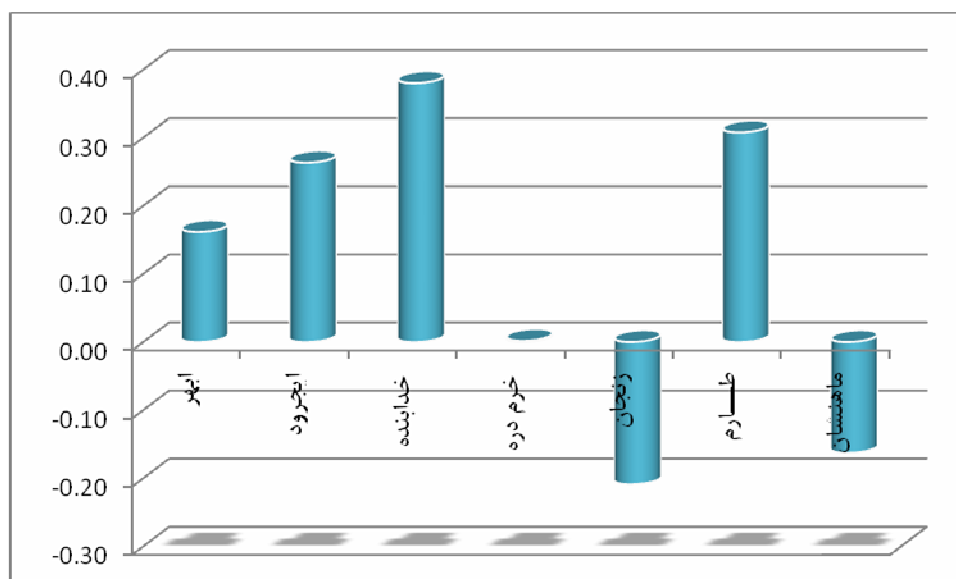
در بخش ساختمان مزیت رقابتی شهرستان خدابنده در سال ۱۳۸۵ در مقایسه با سال ۱۳۷۵ بالاتر از ۱.۲۵ بوده از این رو دارای مزیت رقابتی در حال پیدایش است. در شهرستان‌های ابهر، ایجرود، طارم، زنجان و ماهنشان هیچ گونه مزیتی در این بخش ایجاد نشده است.

جدول ۶. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش ساختمان

شرح	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماهنشان
۱۳۷۵	۰.۷۴	۰.۵۲	۰.۹۷	۰.۹۶	۱.۱۲	۰.۰۰	۱.۰۳
۱۳۸۵	۰.۹۰	۰.۷۸	۱.۳۵	۰.۹۶	۰.۹۱	۰.۳۱	۰.۸۷
میزان تغییرات	0.16	0.26	0.38	0.00	-0.21	0.31	-0.16
وضعیت مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	در حال پیدایش	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۶. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش ساختمان طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵

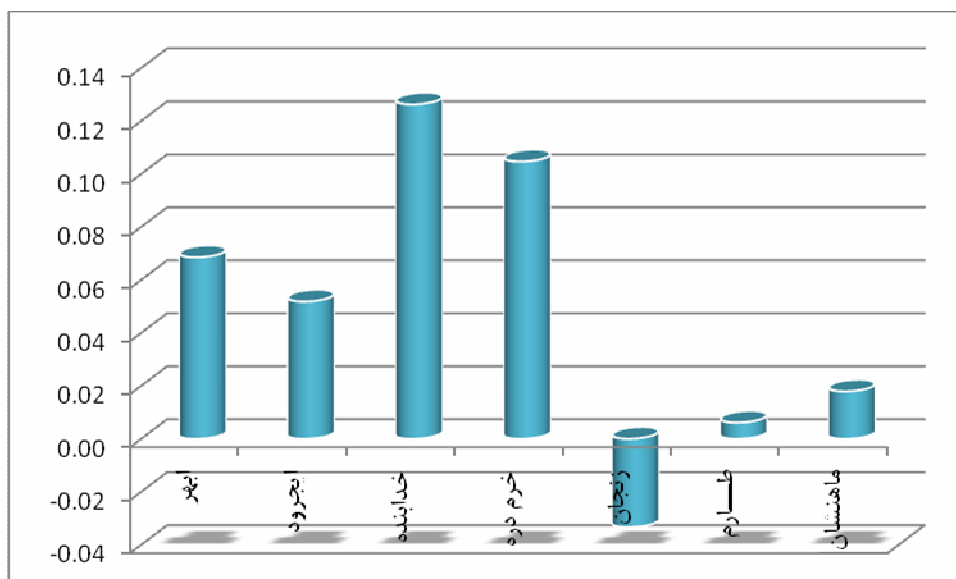
۱۲-۱-۱-۷- ضریب تمرکز مکانی شهرستان‌های استان در عمده‌فروشی و خرده‌فروشی
محاسبه ضریب تمرکز مکانی اشتغال در شهرستان‌های استان حاکی از آن است که هیچ یک از شهرستان‌های استان در بخش عمده‌فروشی و خرده‌فروشی دارای مزیت رقابتی نیستند.

جدول ۷. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش عمده‌فروشی و خرده‌فروشی

شرح	ابهر	ایجرود	خداپنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماه‌نشان
۱۳۷۵	۰.۶۵	۰.۱۳	۰.۳۶	۰.۶۳	۰.۹۲	۰.۲۸	۰.۱۶
۱۳۸۵	۰.۷۲	۰.۱۸	۰.۴۹	۰.۷۳	۰.۸۸	۰.۲۹	۰.۱۸
میزان تغییرات	0.07	0.05	0.13	0.10	-0.03	0.01	0.02
وضعیت مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۷. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش عمده‌فروشی و خرده‌فروشی طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵

۱۲-۱-۱-۸- ضریب تمرکز مکانی شهرستان‌های استان در هتل و رستوران

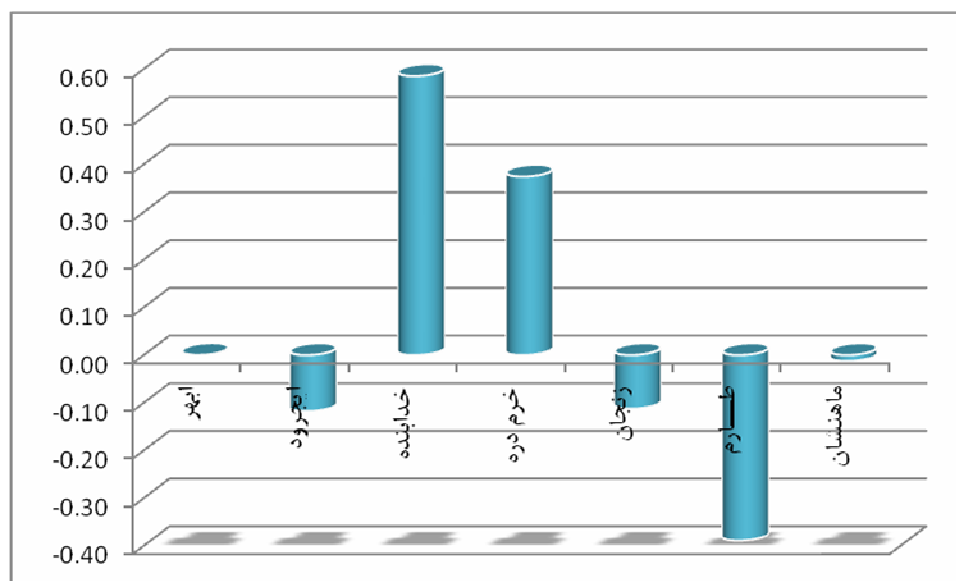
با توجه به جدول می‌بینیم که تمامی شهرستان‌های استان در زمینه هتل و رستوران فاقد مزیت رقابتی‌اند.

جدول ۸. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش هتل و رستوران

شرح	ابهر	ایجرود	خداآباد	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماهنشان
۱۳۷۵	۰.۵۳	۰.۲۳	۰.۳۸	۰.۵۳	۱.۲۰	۰.۷۸	۰.۲۳
۱۳۸۵	۰.۵۳	۰.۱۱	۰.۹۷	۰.۹۰	۱.۰۹	۰.۳۹	۰.۲۲
میزان تغییرات	0.00	-0.12	0.59	0.37	-0.11	-0.39	-0.01
وضعیت مزیت رقابتی	عدم مزیت رقابتی	عدم مزیت رقابتی	عدم مزیت رقابتی	عدم مزیت رقابتی	عدم مزیت رقابتی	عدم مزیت رقابتی	عدم مزیت رقابتی

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۸. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش هتل و رستوران طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵

۱۲-۱-۱-۹- ضریب تمرکز مکانی شهرستان‌های استان در حمل و نقل، ارتباطات و انبارداری

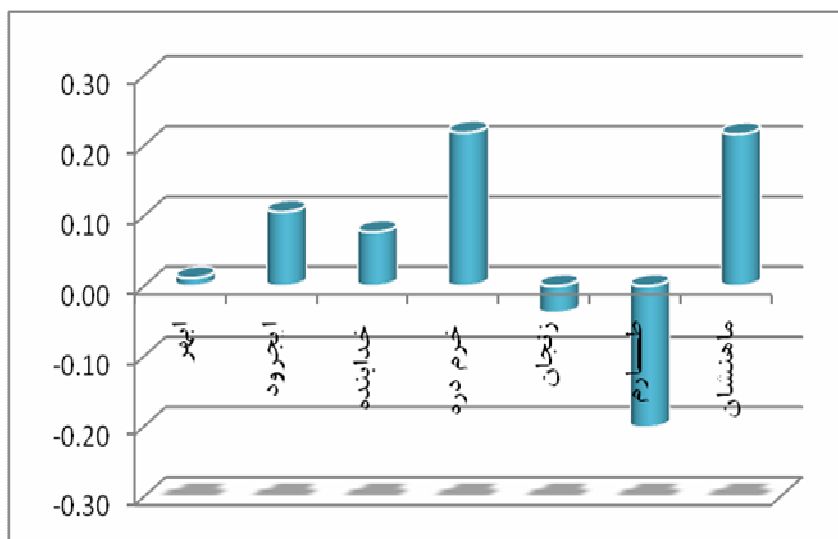
در بخش حمل و نقل، ارتباطات و انبارداری، تمامی شهرستان‌های استان فاقد مزیت رقابتی هستند.

جدول ۹. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش حمل و نقل، ارتباطات و انبارداری

شرح	ابهر	ایجرود	خداآبنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماه‌نشان
۱۳۷۵	۰.۷۶	۰.۱۸	۰.۳۲	۰.۵۵	۰.۸۱	۰.۶۰	۰.۲۵
۱۳۸۵	۰.۷۷	۰.۲۸	۰.۴۰	۰.۷۷	۰.۷۷	۰.۴۰	۰.۴۷
میزان تغییرات	0.01	0.11	0.08	0.22	-0.04	-0.20	0.22
وضعیت مزیت رقابتی	عدم مزیت رقابتی	عدم مزیت رقابتی	عدم مزیت رقابتی	عدم مزیت رقابتی	عدم مزیت رقابتی	عدم مزیت رقابتی	عدم مزیت رقابتی

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۹. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش حمل و نقل، ارتباطات و انبارداری طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵

۱۲-۱-۱-۱۰- ضریب تمرکز مکانی شهرستان‌های استان در واسطه‌گری مالی

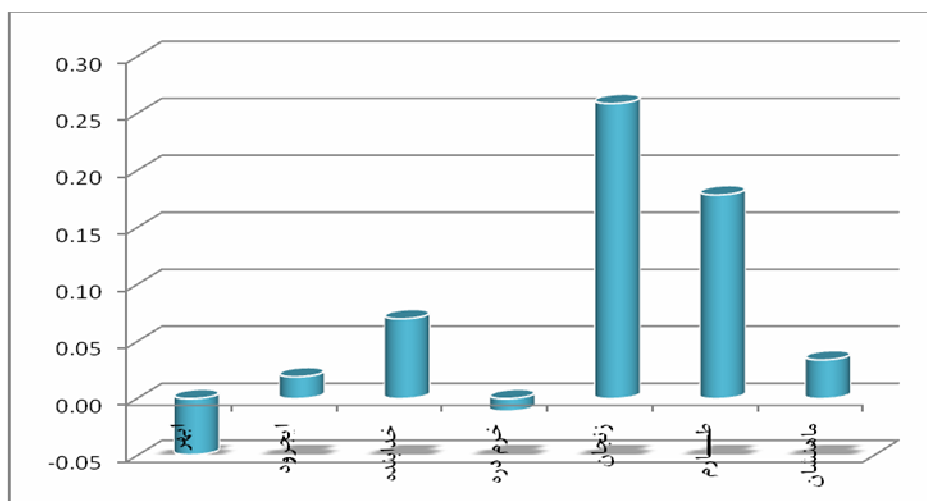
در بخش واسطه‌گری‌های مالی نیز وضعیت به گونه‌ای است که هیچ گونه مزیت رقابتی در شهرستان‌ها دیده نمی‌شود.

جدول ۱۰. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش واسطه‌گری‌های مالی

شرح	ابهر	ایجرود	خداپنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماهنشان
۱۳۷۵	۰.۶۶	۰.۰۲	۰.۲۱	۰.۶۳	۰.۹۲	۰.۲۲	۰.۱۲
۱۳۸۵	۰.۶۱	۰.۰۴	۰.۲۸	۰.۶۲	۱.۱۸	۰.۴۰	۰.۱۵
میزان تغییرات	-0.05	0.02	0.07	-0.01	0.26	0.18	0.03
وضعیت مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۱۰. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش واسطه‌گری‌های مالی طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵

۱۲-۱-۱۱- ضريب تمرکز مكاني شهرستان‌هاى استان در مستغلات، اجاره

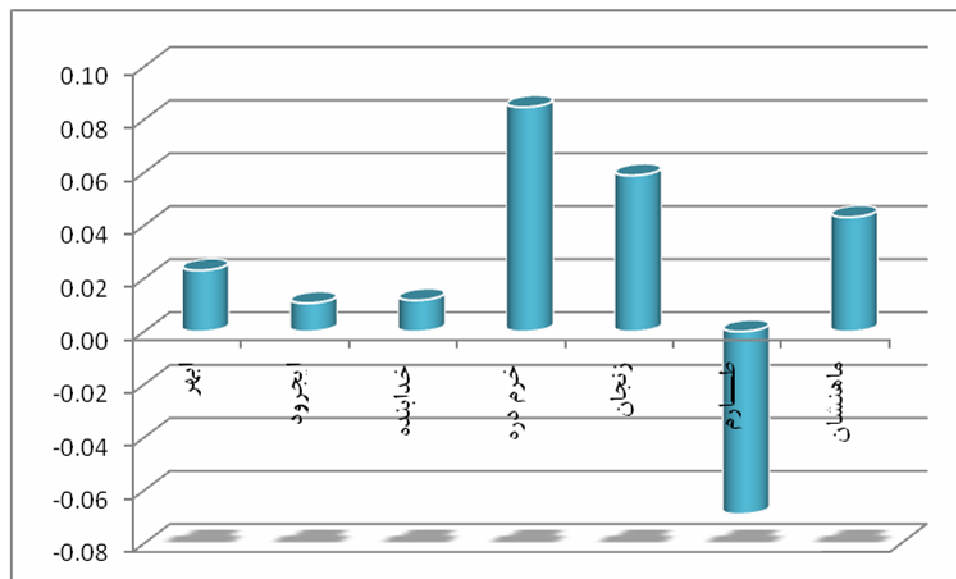
در بخش مستغلات و اجاره سهم مكاني شهرستان‌هاى ابهر، ايجرود، خدابنده، خرم‌دره، زنجان و ماهنشان افزايش يافته است اما مقدار آن به قدرى ناچيز است كه در عمل هيچ گونه مزيت رقابتي شكل نگرفته است. عدم شكل‌گيرى مزيت رقابتي در اين بخش در شهرستان طارم نيز ديده مى‌شود.

جدول ۱۱. سهم مكاني شهرستان‌ها در بخش مستغلات، اجاره

شرح	ابهر	ايجرود	خدابنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماهنشان
۱۳۷۵	۰.۳۳	۰.۰۳	۰.۱۸	۰.۳۹	۰.۷۴	۰.۱۸	۰.۰۷
۱۳۸۵	۰.۳۵	۰.۰۴	۰.۱۹	۰.۴۷	۰.۸۰	۰.۱۲	۰.۱۱
ميزان تغييرات	0.02	0.01	0.01	0.08	0.06	-0.07	0.04
وضعيت مزيت رقابتي	عدم شكل‌گيرى مزيت رقابتي	عدم شكل‌گيرى مزيت رقابتي	عدم شكل‌گيرى مزيت رقابتي	عدم شكل‌گيرى مزيت رقابتي	عدم شكل‌گيرى مزيت رقابتي	عدم شكل‌گيرى مزيت رقابتي	عدم شكل‌گيرى مزيت رقابتي

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۱۱. ميزان تغييرات سهم مكاني شهرستان‌ها در بخش مستغلات، اجاره طى سال‌هاى ۱۳۷۵ و ۸۵

۱۲-۱-۱-۱۲- ضریب تمرکز مکانی شهرستان‌های استان در اداره امور عمومی

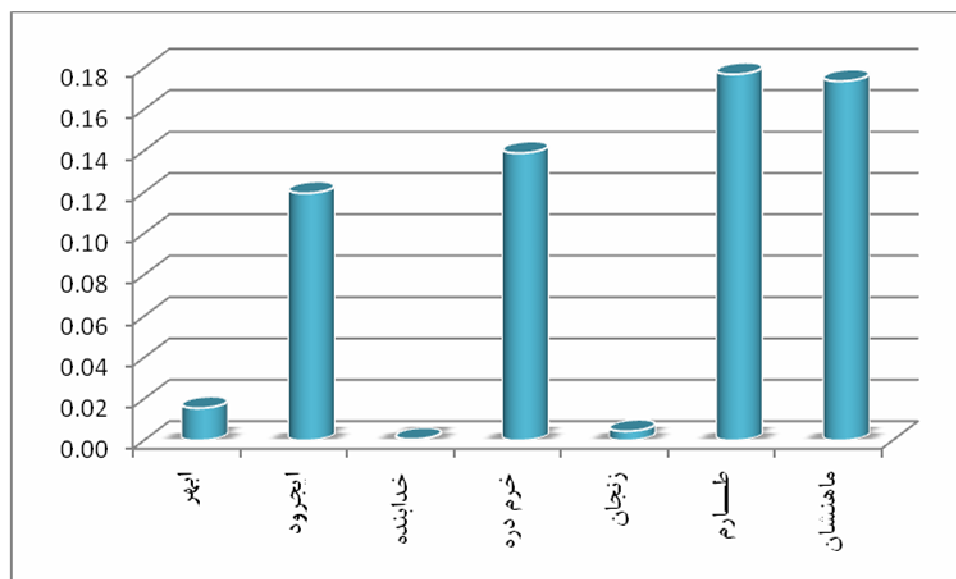
سهم مکانی شهرستان‌های ابهر، ایجرود، خرم‌دره، طارم و ماهنشان در بخش اداره امور عمومی و دفاع به گونه‌ای است که فاقد مزیت رقابتی بوده و این سهم در شهرستان‌های خداآبنده و زنجان ثابت است.

جدول ۱۲. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش اداره امور عمومی و دفاع

شرح	ابهر	ایجرود	خداآبنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماهنشان
۱۳۷۵	۰.۵۸	۰.۰۴	۰.۳۴	۰.۶۸	۱.۰۳	۰.۱۷	۰.۱۳
۱۳۸۵	۰.۵۹	۰.۱۶	۰.۳۴	۰.۸۱	۱.۰۳	۰.۳۴	۰.۳۰
میزان تغییرات	0.02	0.12	0.00	0.14	0.00	0.18	0.17
وضعیت مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۱۲. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش اداره امور عمومی و دفاع طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵

۱۲-۱-۱-۱۳- ضریب تمرکز مکانی شهرستان‌های استان در آموزش

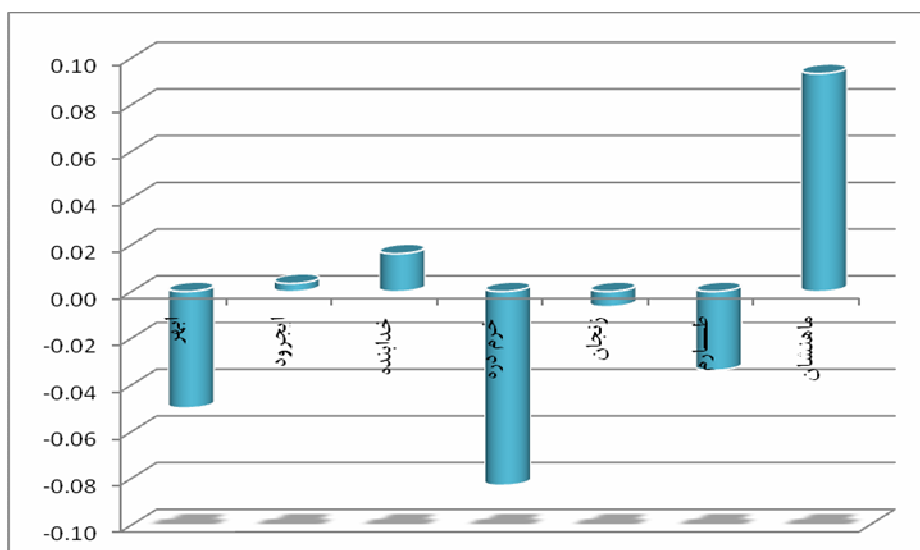
سهم مکانی شهرستان خرم‌دره در بخش آموزش به طور قابل توجهی بیش از دیگر شهرستان‌هاست اما این رقم طی سال‌های ۱۳۷۵-۸۵ کاهش یافته به طوری که مزیت رقابتی این شهرستان هم اکنون، رو به افول است. سایر شهرستان‌های استان فاقد مزیت رقابتی می‌باشند.

جدول ۱۳. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش آموزش

شرح	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماهنشان
۱۳۷۵	۱.۰۰	۰.۱۷	۰.۶۲	۱.۵۰	۱.۱۱	۰.۶۹	۰.۳۲
۱۳۸۵	۰.۹۵	۰.۱۷	۰.۶۴	۱.۴۱	۱.۱۰	۰.۶۵	۰.۴۱
میزان تغییرات	-0.05	0.00	0.02	-0.08	-0.01	-0.03	0.09
وضعیت مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	رو به افول	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۱۳. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش اداره امور عمومی و دفاع طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵

۱۲-۱-۱-۱۴- ضريب تمرکز مكانى شهرستانهاى استان در بهداشت و مددكارى اجتماعى

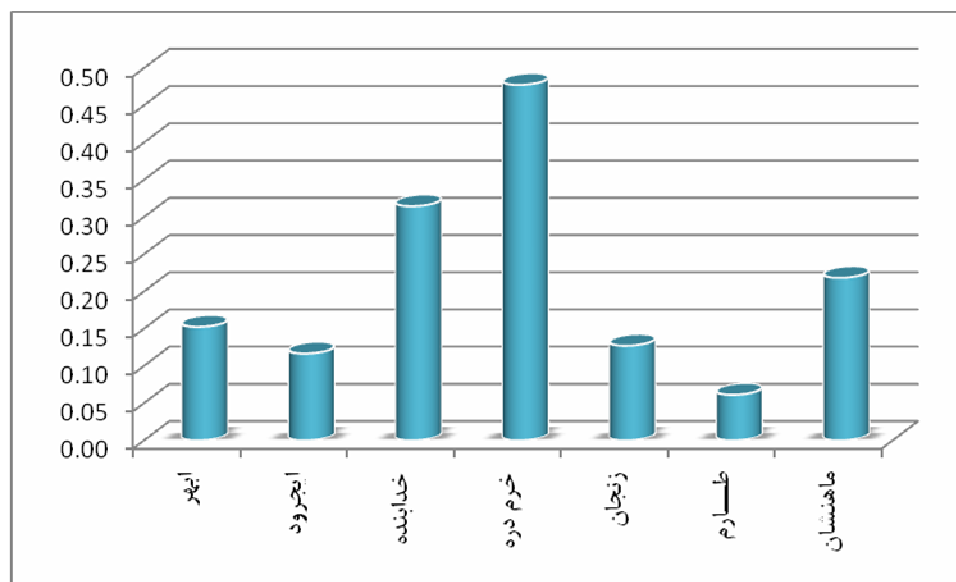
همانطوركه جدول ۱۴ نشان مى دهد، سهم مكانى تمامى شهرستانها در بخش بهداشت و مددكارى اجتماعى، عدم شكل گيرى مزيت رقابتى را نشان مى دهد.

جدول ۱۴. سهم مكانى شهرستانها در بخش بهداشت و مددكارى اجتماعى

شرح	ابهر	ايجرود	خداينده	خرم دره	زنجان	طارم	ماهنشان
۱۳۷۵	۰.۶۴	۰.۱۶	۰.۳۳	۰.۴۹	۱.۰۰	۰.۵۵	۰.۳۷
۱۳۸۵	۰.۷۹	۰.۲۸	۰.۶۴	۰.۹۶	۱.۱۳	۰.۶۱	۰.۵۹
ميزان تغييرات	0.15	0.12	0.31	0.48	0.13	0.06	0.22
وضعيت مزيت رقابتى	عدم شكل گيرى مزيت رقابتى	عدم شكل گيرى مزيت رقابتى	عدم شكل گيرى مزيت رقابتى	عدم شكل گيرى مزيت رقابتى	عدم شكل گيرى مزيت رقابتى	عدم شكل گيرى مزيت رقابتى	عدم شكل گيرى مزيت رقابتى

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۱۴. ميزان تغييرات سهم مكانى شهرستانها در بخش بهداشت و مددكارى اجتماعى طى سالهاى ۱۳۷۵ و ۸۵

۱۲-۱-۱-۱۵- ضریب تمرکز مکانی شهرستان‌های استان در سایر فعالیت‌های خدمات عمومی

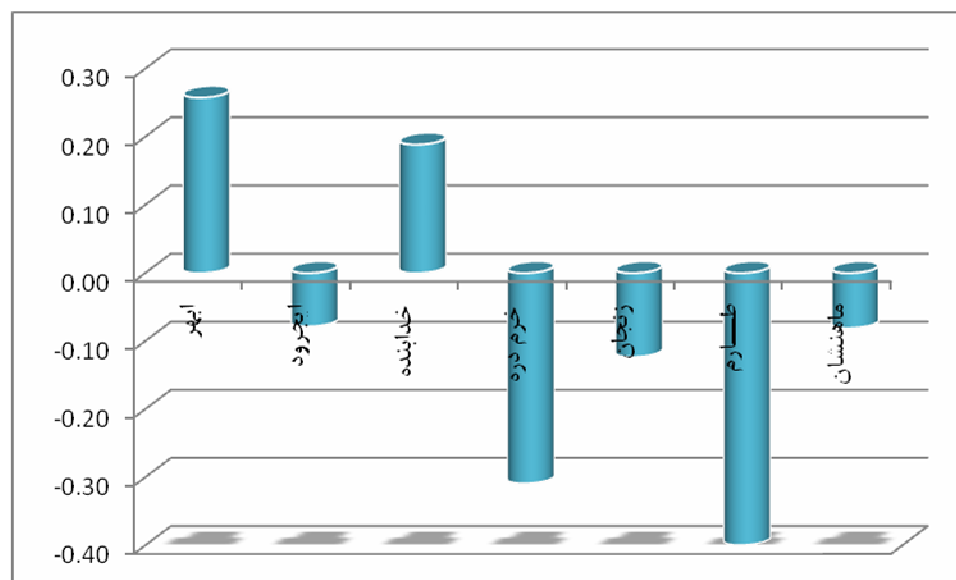
در بخش سایر فعالیت‌های خدمات عمومی، سهم مکانی شهرستان خرمدره نشان از مزیت رقابتی رو به افول این شهرستان دارد، در سایر شهرستان‌های استان نیز مزیت رقابتی شکل نگرفته است.

جدول ۱۵. سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش سایر فعالیت‌های خدمات عمومی

شرح	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرمدره	زنجان	طارم	ماه‌نشان
۱۳۷۵	۰.۵۴	۰.۳۱	۰.۲۹	۱.۳۰	۱.۰۶	۰.۷۰	۰.۳۸
۱۳۸۵	۰.۸۰	۰.۲۳	۰.۴۸	۰.۹۹	۰.۹۴	۰.۳۱	۰.۳۰
میزان تغییرات	0.26	-0.08	0.19	-0.31	-0.12	-0.40	-0.08
وضعیت مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	رو به افول	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی	عدم شکل‌گیری مزیت رقابتی

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۱۵. میزان تغییرات سهم مکانی شهرستان‌ها در بخش سایر فعالیت‌های خدمات عمومی طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۸۵

۱۲-۱-۲- محاسبه و تحلیل shift & share اشتغال نیروی کار در سطح شهرستان‌های استان در سال‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵

در این بخش برآنیم تا با استفاده از معیار **shift & share** اشتغال نیروی کار، به تعیین فعالیت‌هایی بپردازیم که شهرستان‌های استان در آنها دارای مزیت رقابتی هستند. همان‌طور که در بخش‌های پیشین اشاره شد، روش محاسبه **shift & Share** به صورت زیر است:

shift & Share روشی است که اغلب به منظور تجزیه و تحلیل تغییرات اشتغال یا رشد اقتصادی در مجموعه‌ای از نواحی یا مناطق طی دو مقطع زمانی به کار می‌رود و رشد اشتغال یا رشد ارزش افزوده هر فعالیت خاص در ناحیه یا منطقه مورد بررسی را تابعی از سه عامل زیر می‌داند:

- تغییرات اشتغال / ارزش افزوده که به دلیل تغییر متغیرهای سطح ملی به وقوع می‌پیوندد (سهم ملی):
(National share)

- تغییرات اشتغالی / ارزش افزوده که به دلیل تغییر متغیرهای سطح فعالیت اقتصادی به وقوع می‌پیوندد
(سهم صنعت: **Industrial share**)

- تغییرات اشتغالی / ارزش افزوده که به دلیل تغییر متغیرهای سطح منطقه یا ناحیه مورد نظر به وقوع می‌پیوندد (سهم منطقه: **Regional Share**)

در واقع تحلیل **Shift- Share** بر تغییر ترکیب فعالیت‌ها و فعالیت‌هایی که به ناحیه مورد نظر وارد یا از آن خارج شده‌اند تمرکز دارد. همچنین این روش تجزیه و تحلیل، بخش‌های اقتصادی پشستاز و عقب‌مانده را در هر منطقه مشخص می‌کند.

- روش محاسبه **Shift- Share** برای اشتغال یا ارزش افزوده

مراحل چندگانه محاسبه این سهم‌ها به قرار زیر است:

۱. **مرحله اول:** جمع‌آوری داده‌های اشتغال ناحیه مورد نظر در سال اول و سال آخر دوره به تفکیک بخش‌های اقتصادی.

۲. **مرحله دوم:** جمع‌آوری داده‌های اشتغال کشور در سال اول و سال آخر دوره به تفکیک بخش‌های اقتصادی.

۳. **مرحله سوم:** محاسبه درصد تغییر اشتغال کل اقتصاد کشور در مقطع زمانی

۴. مرحله چهارم: ضرب کردن درصد تغییر اشتغال کل اقتصاد کشور (جواب حاصل از مرحله قبل)، در

اشتغال فعالیت اقتصادی ناحیه مورد نظر در سال اول (سهم ملی = NS)

۵. مرحله پنجم: محاسبه درصد تغییر اشتغال رشته فعالیت‌ها در کل کشور

۶. مرحله ششم: ابتدا درصد تغییر اشتغال کل اقتصاد کشور از درصد تغییر اشتغال بخش‌های عمده

اقتصادی کشور کسر می‌شود، سپس در اشتغال بخش‌های اقتصادی ناحیه مورد نظر در سال اول ضرب

می‌شود (سهم صنعت = IS)

۷. مرحله هفتم (سهم منطقه‌ای = RS): تفاضل اشتغال فعالیت اقتصادی ناحیه مورد نظر (سال آخر

منهای سال اول)، منهای سهم ملی، منهای سهم صنعت.

در صورتی که بخواهیم از حساب‌های منطقه‌ای استفاده کنیم، می‌توانیم از داده‌های ارزش افزوده به تفکیک

بخش‌های اقتصادی نیز استفاده نماییم.

اما باید توجه داشت که؛

- در تعیین برخورداری استان‌ها از مزیت رقابتی در هر بخش یا رشته فعالیت صنعتی، هر گاه سهم

منطقه‌ای یک بخش اقتصادی یا یک رشته فعالیت صنعتی از سهم صنعت آن بخش اقتصادی (رشته

فعالیت صنعتی) بیشتر باشد و هر دو رقم مثبت باشند، آن استان یا منطقه دارای مزیت رقابتی است.

- هر گاه سهم منطقه‌ای یک فعالیت اقتصادی مثبت و سهم صنعت آن منفی باشد، این صنعت دارای

پتانسیل مزیت رقابتی است.

و

- سوم اینکه، هر گاه درصد تغییر اشتغال هر بخش اقتصادی در سطح محلی از درصد تغییر اشتغال آن

بخش در سطح کشور بزرگ‌تر باشد، بخش مذکور پیش‌تاز و بالعکس عقب مانده است.

حال با این توضیحات، در این بخش به بررسی وضعیت share & shift اشتغال نیروی کار در سطح

شهرستان‌های استان می‌پردازیم.

۱۲-۱-۲- shift & share شهرستان‌های استان در کشاورزی، شکار و جنگلداری

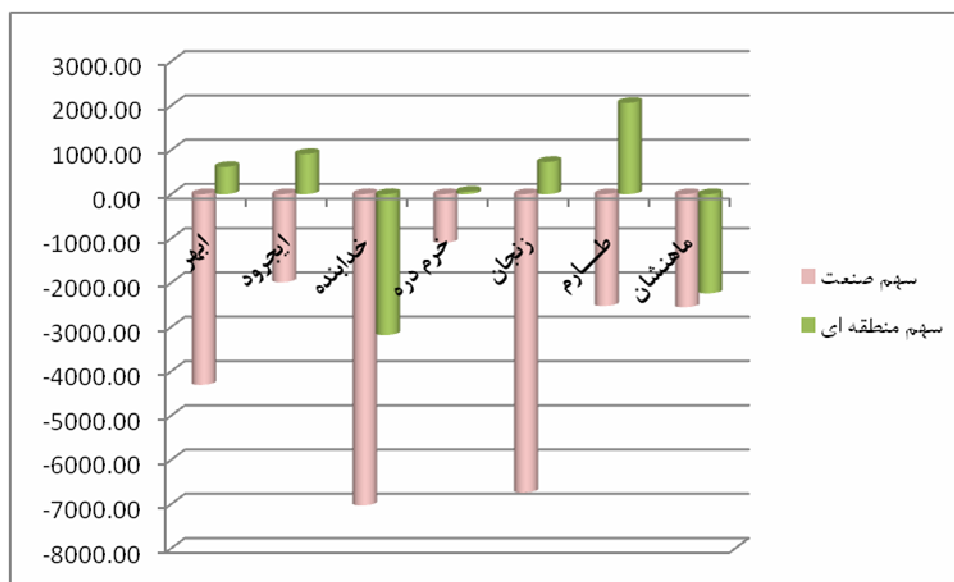
جدول ۱۶، سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها را در بخش کشاورزی، شکار و جنگلداری نشان می‌دهد. طبق نکات برشمرده در بالا، از آنجا که سهم صنعت تمامی شهرستان‌ها در این بخش منفی است، هیچ یک دارای مزیت رقابتی در این رشته فعالیت نیستند اما به سبب آنکه سهم منطقه‌ای شهرستان‌های ابهر، ایجرود، زنجان، خرمدره و طارم مثبت بوده و سهم صنعت آنها منفی است، این شهرستان‌ها در بخش کشاورزی دارای پتانسیل مزیت رقابتی هستند.

جدول ۱۶. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش کشاورزی، شکار و جنگلداری

شرح	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرمدره	زنجان	طارم	ماه‌نشان
سهم ملی (NS)	5509.91	2543.44	8992.20	1402.40	8617.79	3229.44	3265.91
سهم صنعت	-4308.32	-1988.77	-7031.19	-1096.56	-6738.44	-2525.17	-2553.69
سهم منطقه‌ای	612.41	907.33	-3183.01	55.17	726.64	2060.73	-2241.23

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۱۶. مقایسه سهم منطقه‌ای و صنعت شهرستان‌ها در بخش کشاورزی، شکار و جنگلداری

۱۲-۱-۲- shift & share شهرستان‌های استان در ماهیگیری

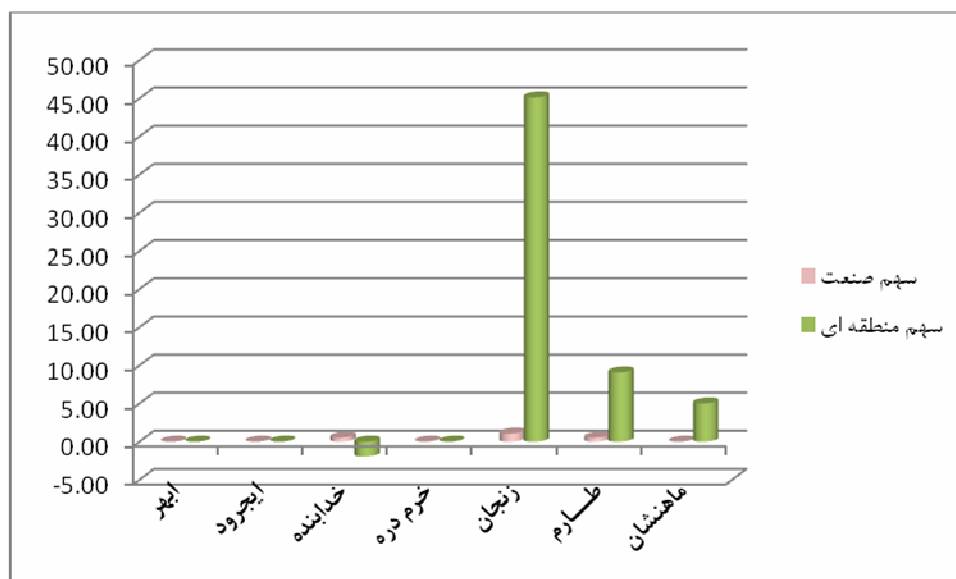
در بخش ماهیگیری، سهم منطقه‌ای شهرستان‌های زنجان، طارم و ماهنشان بیش از سهم صنعتی بوده و هر دو مثبت هستند. بنابراین این شهرستان‌ها دارای مزیت رقابتی در این بخش هستند.

جدول ۱۷. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش ماهیگیری

شرح	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماهنشان
سهم ملی (NS)	0.00	0.00	0.41	0.00	0.81	0.40	0.00
سهم صنعت (IS)	0.00	0.00	0.53	0.00	1.06	0.53	0.00
سهم منطقه‌ای (RS)	0.00	0.00	-1.94	0.00	45.13	9.07	5.00

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۱۷: مقایسه سهم منطقه‌ای و صنعت شهرستان‌ها در بخش ماهیگیری

۱۲-۱-۲-۳ shift & share شهرستان‌های استان در معدن

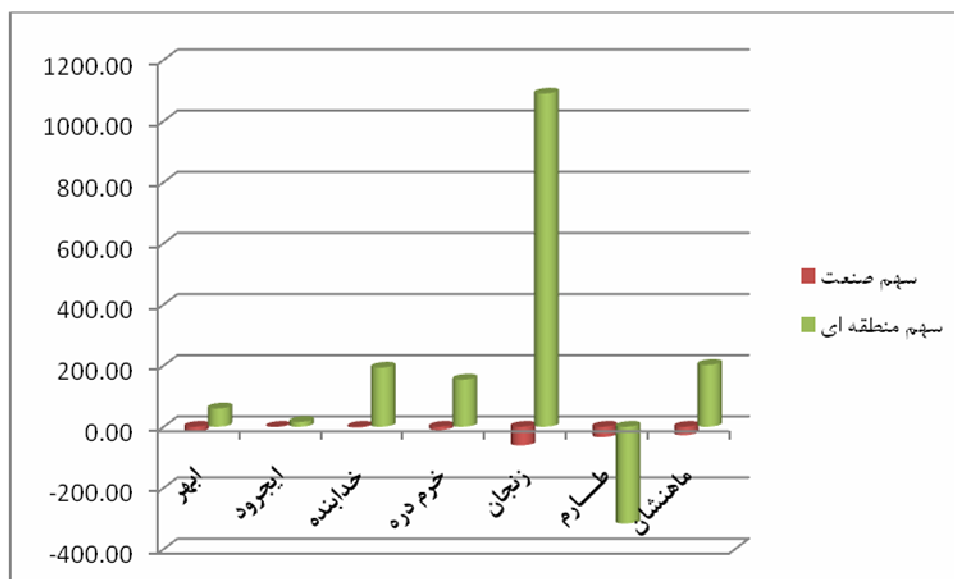
شهرستان‌های ابهر، ایجرود، خدابنده، خرم‌دره، زنجان و ماهنشان در بخش استخراج معادن، دارای پتانسیل مزیت رقابتی هستند.

جدول ۱۸. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش استخراج معادن

شرح	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماهنشان
سهم ملی (NS)	48.22	1.62	8.51	31.61	183.56	101.30	82.26
سهم صنعت (IS)	-16.09	-0.54	-2.84	-10.54	-61.24	-33.80	-27.44
سهم منطقه‌ای (RS)	59.87	15.92	193.33	153.94	1089.69	-316.50	202.19

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۱۸. مقایسه سهم منطقه‌ای و صنعت شهرستان‌ها در بخش استخراج معادن

۱۲-۱-۲-۴ shift & share شهرستان‌های استان در صنعت

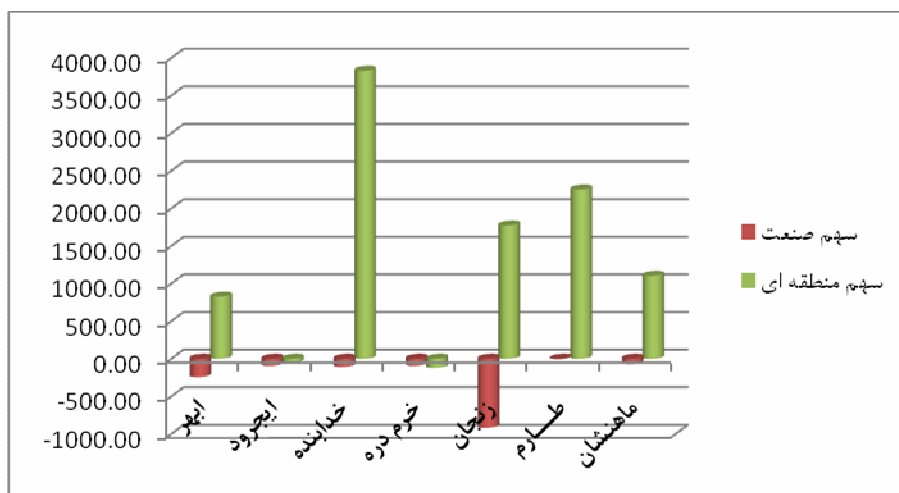
بر اساس جدول ۱۹، شهرستان‌های ابهر، خداپنده، زنجان، طارم و ماهنشان در بخش صنعت (ساخت) دارای پتانسیل مزیت رقابتی هستند.

جدول ۱۹. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش صنعت (ساخت)

شرح	ابهر	ایجرود	خداپنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماهنشان
سهم ملی (NS)	2504.95	985.04	1107.01	971.26	9402.26	55.11	750.03
سهم صنعت (IS)	-244.25	-96.05	-107.94	-94.70	-916.77	-5.37	-73.13
سهم منطقه‌ای (RS)	825.30	-52.99	3828.93	-120.56	1771.51	2250.27	1103.11

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۱۹. مقایسه سهم منطقه‌ای و صنعت شهرستان‌ها در بخش صنعت (ساخت)

۱۲-۱-۲-۵ shift & share شهرستان‌های استان در تأمین آب، برق و گاز طبیعی

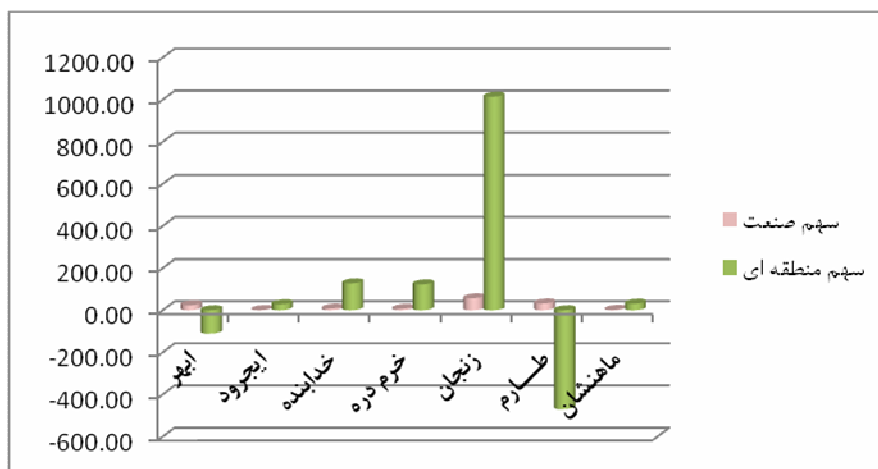
جدول ۲۰ نشان می‌دهد که، شهرستان‌های ایجرود، خداپنده، خرم‌دره، زنجان و ماهنشان در بخش تأمین آب، برق و گاز، دارای مزیت رقابتی هستند.

جدول ۲۰. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش تأمین آب، برق و گاز

شرح	ابهر	ایجرود	خداپنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماهنشان
سهم ملی (NS)	110.62	5.67	37.28	32.42	262.57	148.71	8.51
سهم صنعت (IS)	23.82	1.22	8.03	6.98	56.55	32.03	1.83
سهم منطقه‌ای (RS)	-111.44	28.11	127.69	122.60	1013.89	-470.73	30.66

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۲۰. مقایسه سهم منطقه‌ای و صنعت شهرستان‌ها در بخش تأمین آب، برق و گاز

۱۲-۱-۲-۶ shift & share شهرستان‌های استان در ساختمان

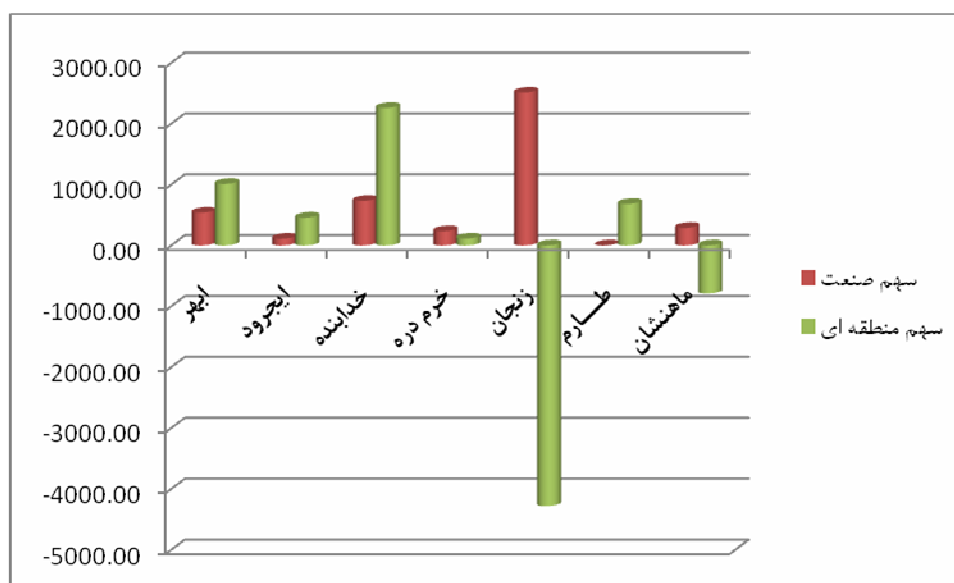
جدول ۲۱ نشان می‌دهد، شهرستان‌های ابهر، ایجرود، خدابنده و طارم دارای مزیت رقابتی در بخش ساختمان هستند.

جدول ۲۱. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش ساختمان

شرح	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماه‌نشان
سهم ملی (NS)	1151.17	236.23	1569.75	500.42	5381.06	1.22	616.31
سهم صنعت (IS)	536.85	110.17	732.06	233.37	2509.48	0.57	287.42
سهم منطقه‌ای (RS)	1009.97	456.60	2258.20	112.20	-4280.53	681.22	-786.73

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۲۱. مقایسه سهم منطقه‌ای و صنعت شهرستان‌ها در بخش ساختمان

۱۲-۱-۲-۷ shift & share شهرستان‌های استان در عمده‌فروشی و خرده‌فروشی

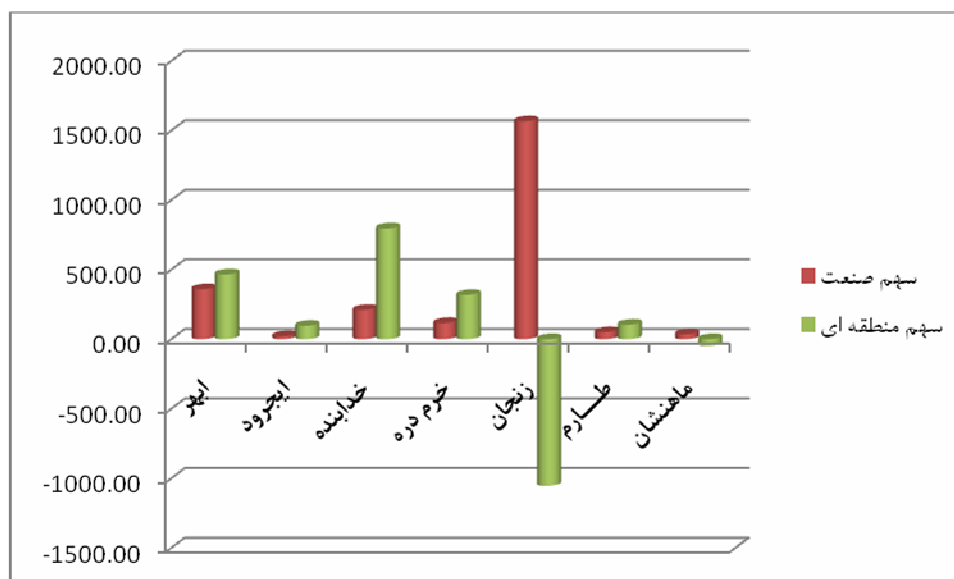
مقایسه سهم منطقه‌ای و ملی شهرستان‌ها در بخش عمده‌فروشی و خرده‌فروشی نشان می‌دهد که ابهر، ایجرود، خدابنده، خرم‌دره و طارم دارای مزیت رقابتی در این رشته فعالیت هستند.

جدول ۲۲. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش عمده‌فروشی و خرده‌فروشی

شرح	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماهنشان
سهم ملی (NS)	1125.65	64.43	658.45	363.87	4905.76	154.38	108.19
سهم صنعت (IS)	359.29	20.56	210.17	116.14	1565.86	49.28	34.53
سهم منطقه‌ای (RS)	465.06	96.01	796.38	317.99	-1053.62	104.34	-48.72

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۲۲. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش عمده‌فروشی و خرده‌فروشی

۱۲-۱-۲-۸ shift & share شهرستان‌های استان در هتل و رستوران

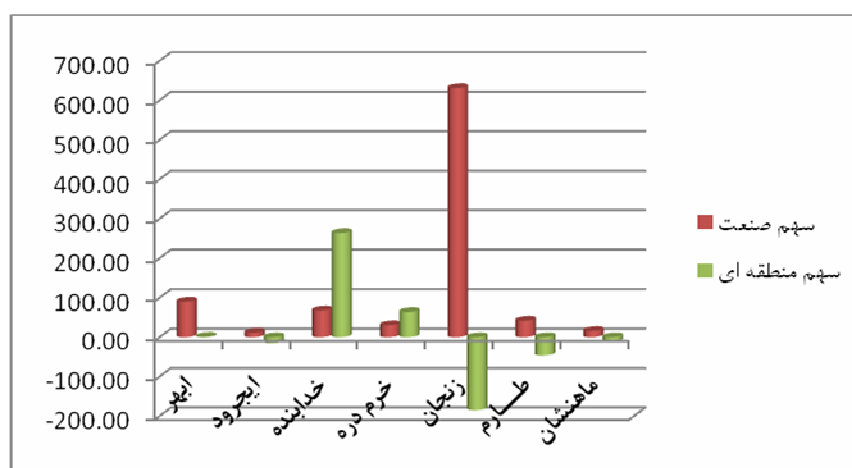
بر اساس جدول ۲۳، در بخش هتل و رستوران تنها شهرستان‌های خدابنده و خرم‌دره دارای مزیت رقابتی هستند.

جدول ۲۳. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش هتل و رستوران

شرح	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماه‌نشان
سهم ملی (NS)	42.14	5.27	31.61	14.18	295.80	19.45	7.29
سهم صنعت (IS)	89.90	11.24	67.42	30.25	631.00	41.49	15.56
سهم منطقه‌ای (RS)	0.96	-15.50	263.97	63.56	-184.80	-45.94	-10.85

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۲۳. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش هتل و رستوران

۱۲-۱-۲-۹ shift & share شهرستان های استان در حمل و نقل، ارتباطات و انبارداری

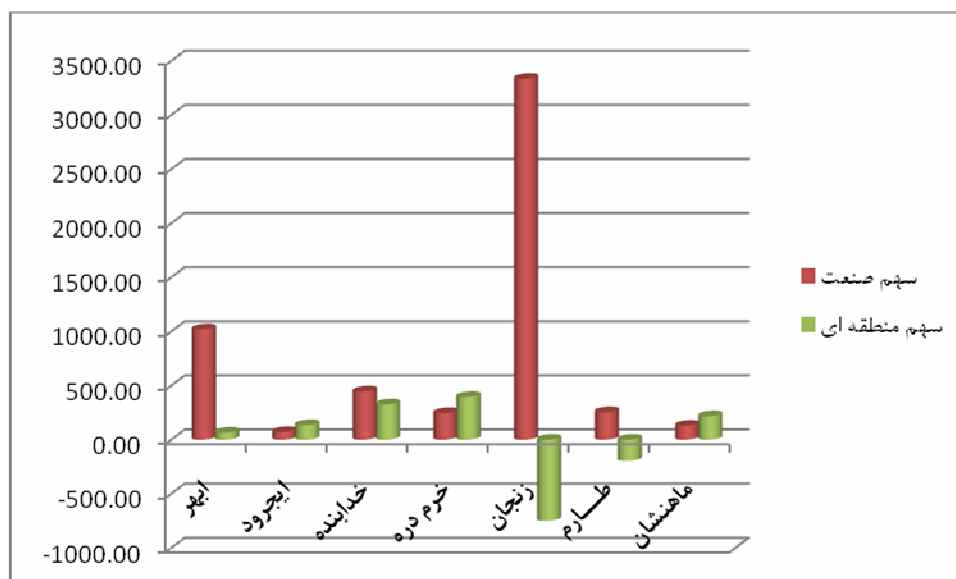
محاسبات نشان می دهد که در بخش حمل و نقل، ارتباطات و انبارداری شهرستان های ایجرود، خرم دره و ماهنشان از مزیت رقابتی برخوردار هستند.

جدول ۲۴. سهم ملی، صنعت و منطقه ای شهرستان ها در بخش حمل و نقل، ارتباطات و انبارداری

شرح	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرم دره	زنجان	طارم	ماهنشان
سهم ملی (NS)	698.97	47.81	305.12	168.16	2286.54	173.43	87.93
سهم صنعت (IS)	1019.51	69.74	445.04	245.27	3335.14	252.96	128.25
سهم منطقه ای (RS)	64.52	135.45	325.84	394.57	-749.68	-196.38	216.82

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۲۴. سهم ملی، صنعت و منطقه ای شهرستان ها در بخش حمل و نقل، ارتباطات و انبارداری

۱۲-۱-۲- shift & share شهرستان های استان در واسطه گیری های مالی

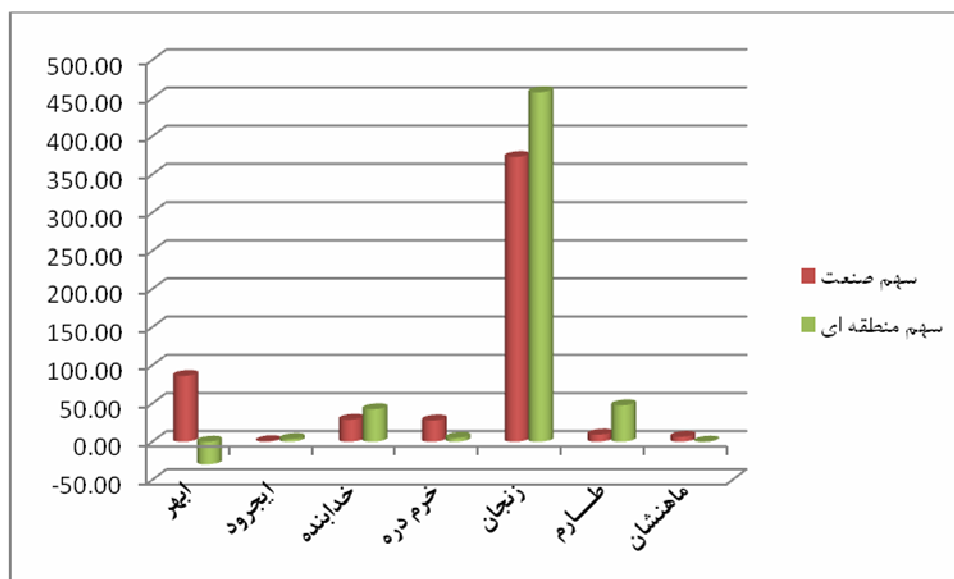
در بخش واسطه گیری های مالی، شهرستان های ایجرود، خدابنده، زنجان و طارم دارای مزیت رقابتی هستند.

جدول ۲۵. سهم ملی، صنعت و منطقه ای شهرستان ها در بخش واسطه گیری های مالی

شرح	ایجرود	خدابنده	خرم دره	زنجان	طارم	ماهنشان
سهم ملی (NS)	94.41	31.61	30.39	408.44	10.13	6.89
سهم صنعت (IS)	86.19	28.85	27.74	372.88	9.25	6.29
سهم منطقه ای (RS)	-29.60	42.54	4.87	457.68	47.62	-0.18

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۲۵. سهم ملی، صنعت و منطقه ای شهرستان ها در بخش واسطه گیری های مالی

۱۲-۱-۲-۱۱- shift & share شهرستان‌های استان در مستغلات و اجاره

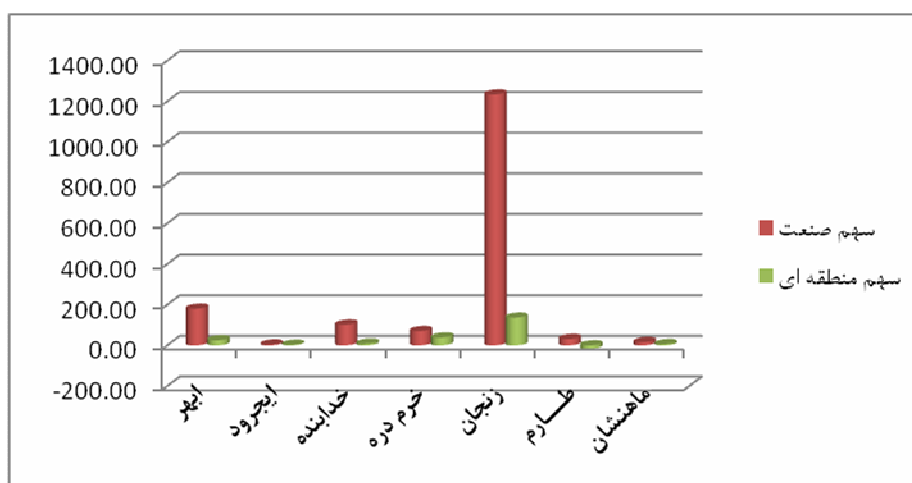
جدول ۲۶ گویای آن است که تمامی شهرستان‌ها فاقد مزیت رقابتی در بخش مستغلات و اجاره هستند.

جدول ۲۶. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش مستغلات، اجاره

شرح	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماه‌نشان
سهم ملی (NS)	46.60	1.22	26.34	18.23	318.89	8.10	4.05
سهم صنعت (IS)	180.27	4.70	101.89	70.54	1233.64	31.35	15.68
سهم منطقه‌ای (RS)	25.14	3.08	8.77	38.23	136.46	-16.45	6.27

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۲۶. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش مستغلات، اجاره

۱۲-۱-۲- shift & share شهرستان‌های استان در اداره امور عمومی

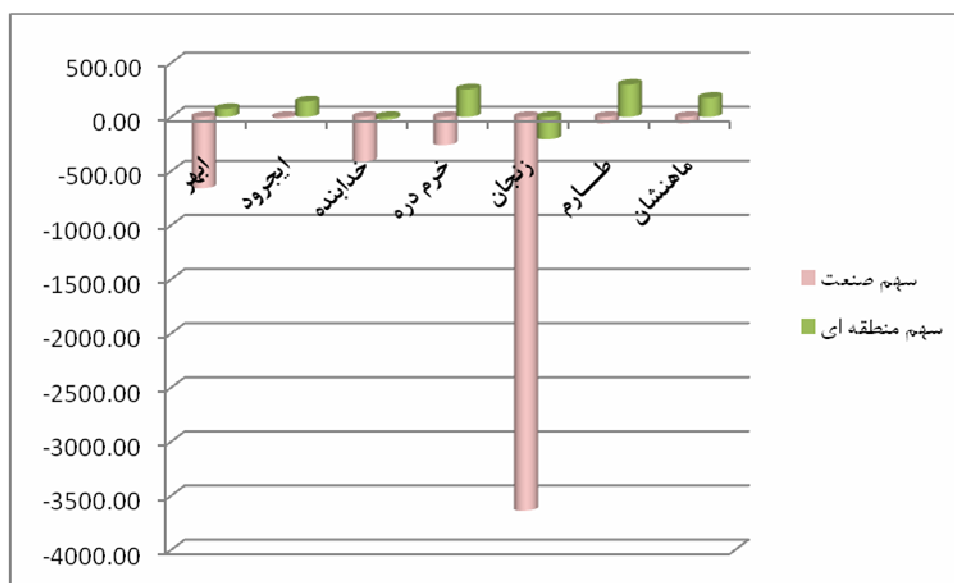
در بخش اداره امور عمومی و دفاع، شهرستان‌های ابهر، ایجرود، خرم‌دره، طارم و ماهنشان دارای پتانسیل مزیت رقابتی هستند.

جدول ۲۷. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش اداره امور عمومی و دفاع

شرح	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماهنشان
سهم ملی (NS)	876.85	18.23	546.21	345.23	4831.20	79.82	77.80
سهم صنعت (IS)	-660.43	-13.73	-411.40	-260.02	-3638.78	-60.12	-58.60
سهم منطقه‌ای (RS)	73.58	142.50	-25.81	254.79	-207.42	298.30	176.80

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۲۷. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش اداره امور عمومی و دفاع

۱۲-۱-۲- shift & share شهرستان‌های استان در آموزش

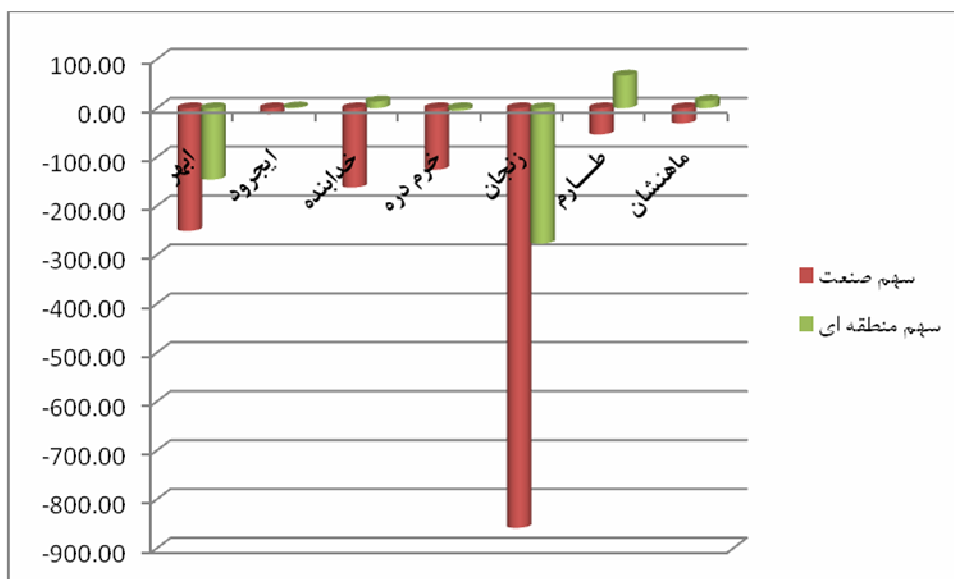
مقایسه سهم منطقه‌ای و صنعت در بخش آموزش نشان می‌دهد که شهرستان ایجرود، خدابنده، طارم و ماهنشان در بخش آموزش دارای پتانسیل مزیت رقابتی هستند.

جدول ۲۸. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش آموزش

شرح	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماهنشان
سهم ملی (NS)	980.99	47.41	632.92	492.32	3354.25	210.30	120.34
سهم صنعت (IS)	-251.00	-12.13	-161.94	-125.97	-858.23	-53.81	-30.79
سهم منطقه‌ای (RS)	-145.99	1.72	14.02	-5.35	-277.01	66.51	15.45

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۲۸. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش آموزش

۱۲-۱-۲-۱۴ shift & share شهرستان‌های استان در بهداشت و مددکاری اجتماعی

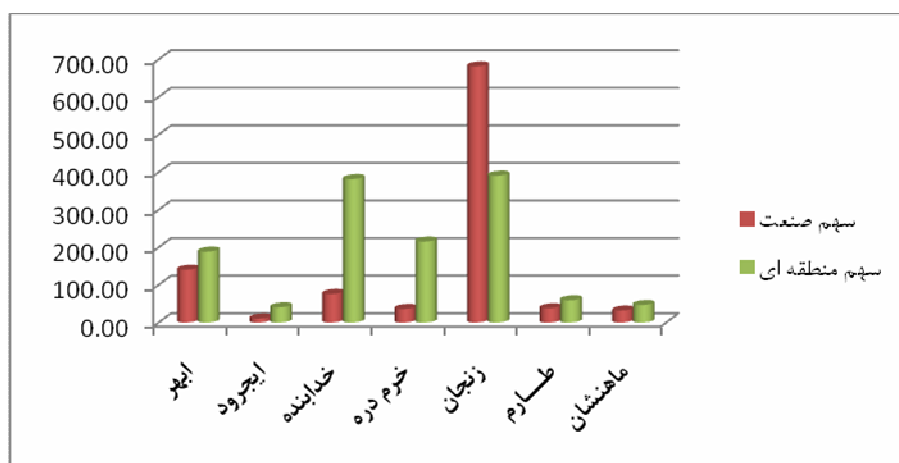
سهم منطقه‌ای و صنعتی شهرستان‌ها در بخش بهداشت و مددکاری اجتماعی به گونه‌ای است که تمامی شهرستان‌های استان به جز زنجان در این بخش دارای مزیت رقابتی هستند.

جدول ۲۹. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش بهداشت و مددکاری اجتماعی

شرح	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماه‌نشان
سهم ملی (NS)	181.53	13.37	98.06	46.60	882.12	49.03	40.93
سهم صنعت (IS)	140.20	10.33	75.73	35.99	681.28	37.87	31.61
سهم منطقه‌ای (RS)	188.27	40.30	381.21	215.41	390.60	59.10	46.47

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۲۹. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش بهداشت و مددکاری اجتماعی

۱۲-۱-۲-۱۵ shift & share شهرستان‌های استان در سایر فعالیت‌های خدمات عمومی

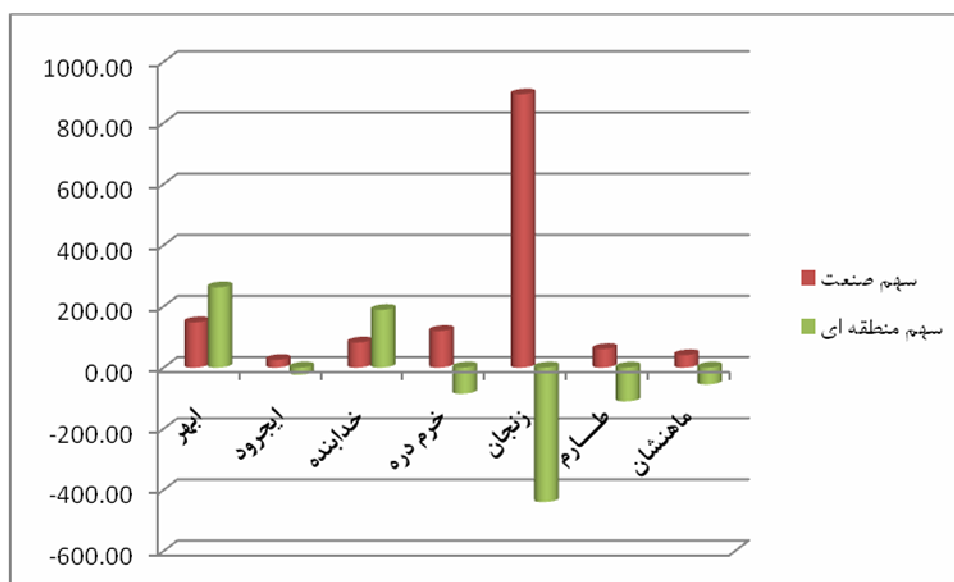
در بخش سایر فعالیت‌های خدمات عمومی، تنها شهرستان‌های ابهر و خدابنده دارای مزیت رقابتی هستند.

جدول ۳۰. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش سایر فعالیت‌های خدمات عمومی

شرح	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماه‌نشان
سهم ملی (NS)	114.27	19.04	63.21	92.39	691.68	46.60	31.20
سهم صنعت (IS)	147.61	24.60	81.66	119.35	893.52	60.20	40.31
سهم منطقه‌ای (RS)	262.12	-23.65	188.13	-85.73	-440.20	-110.79	-55.51

مأخذ: محاسبات محقق

نمودار ۳۰. سهم ملی، صنعت و منطقه‌ای شهرستان‌ها در بخش سایر فعالیت‌های خدمات عمومی

۱۲-۲- تعیین ضرایب تمرکز مکانی و Shift & Share اشتغال و ارزش افزوده کارگاه‌های بزرگ

صنعتی در سطح شهرستان به تفکیک کدهای چهار رقمی ISIC برای سال‌های ۱۳۸۱ و ۱۳۸۶ به علت عدم دسترسی به اطلاعات مورد نیاز این بند در سطح کدهای چهار رقمی ISIC، امکان تکمیل آن وجود نداشت. به مجرد دریافت داده‌های مدنظر، ضرایب تمرکز مکانی و Shift & Share اشتغال و ارزش افزوده کارگاه‌های بزرگ صنعتی در سطح شهرستان‌ها محاسبه و تحلیل خواهند شد.

۱۲-۲-۱- محاسبه و تحلیل shift & share اشتغال و ارزش افزوده کارگاه‌های بزرگ صنعتی

شهرستان‌های استان در سال‌های ۱۳۸۱ و ۱۳۸۶

به علت عدم دسترسی به اطلاعات مورد نیاز این بند در سطح شهرستان‌های استان، امکان تکمیل آن میسر نبوده و به مجرد دریافت داده‌های مدنظر، ضرایب تمرکز مکانی و Shift & Share اشتغال و ارزش افزوده کارگاه‌های بزرگ صنعتی در سطح شهرستان‌ها محاسبه و تحلیل خواهند شد.

۱۲-۳- تعیین فعالیت‌های پایه و تبعی هر شهرستان

فعالیت‌های پایه آن دسته از فعالیت‌هایی است ضریب تمرکز مکانی آنها بیش از ۱.۲۵ است و از توان رقابتی بیشتری نسبت به سایر فعالیت‌ها برخوردارند، در ارتباط با فعالیت‌های تبعی ضریب تمرکز مکانی کمتر از ۱.۲۵ است. برای طبقه‌بندی فعالیت‌های استان زنجان به تفکیک فعالیت‌های پایه و تبعی به دلیل عدم دسترسی به آمار ارزش افزوده شهرستان‌های استان از روش ضریب تمرکز مکانی با استفاده از اشتغال استفاده شده است.

با توجه به جدول می‌بینیم که توزیع فعالیت‌های پایه در شهرستان‌های استان بدین ترتیب است که

- ابهر در کشاورزی و صنعت
- ایجرود در کشاورزی و صنعت
- خدابنده در کشاورزی و ساختمان
- خرمدره در کشاورزی، معدن، تأمین آب، برق و گاز و آموزش
- زنجان در معدن، صنعت و تأمین آب، برق و گاز
- طارم در کشاورزی

و

- ماهنشان در معدن، کشاورزی و صنعت

پایه تلقی می شوند و سایر فعالیت ها در این شهرستان ها تبعی است.

جدول ۳۱. توزیع فعالیت های پایه در میان شهرستان های استان زنجان در سال ۱۳۸۵

فعالیت ها	شهرستان هایی که این فعالیت در آنها پایه محسوب می شود
کشاورزی، شکار و جنگلداری	ابهر، ایجرود، خدابنده، خرمدره، طارم، ماهنشان
استخراج معدن	خرمدره، زنجان، ماهنشان
صنعت - ساخت	ابهر، ایجرود، زنجان، ماهنشان
تأمین برق، گاز و آب	خرمدره، زنجان
ساختمان	خدابنده
آموزش	خرمدره

مأخذ: محاسبات تحقیق

جدول ۳۲. فعالیت های پایه شهرستان های استان زنجان به تفکیک فعالیت های عمده اقتصادی در سال ۱۳۸۵ (ارقام ضریب تمرکز مکانی است)

فعالیت	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرمدره	زنجان	طارم	ماهنشان
کشاورزی، جنگلداری و شکار	۱.۸۳	۳.۱۹	۲.۴۵	۱.۲۹	۰.۹۴	۳.۵۴	۲.۵۲
ماهیگیری	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۹۳	۰.۱۷	۰.۰۹
معدن	۰.۵۹	۰.۲۱	۰.۶۱	۲.۰۲	۱.۵۶	۰.۰۱	۴.۲۱
صنعت	۱.۱۴	۱.۳۹	۰.۹۱	۱.۱۰	۱.۳۷	۰.۸۳	۱.۴۵
تأمین آب، برق و گاز	۰.۵۶	۰.۳۲	۰.۵۰	۱.۳۱	۱.۲۵	۰.۴۱	۰.۳۸
ساختمان	۰.۹۰	۰.۷۸	۱.۳۵	۰.۹۶	۰.۹۱	۰.۳۱	۰.۸۷
عمده فروشی و خرده فروشی	۰.۷۲	۰.۱۸	۰.۴۹	۰.۷۳	۰.۸۸	۰.۲۹	۰.۱۸
هتل و رستوران	۰.۵۳	۰.۱۱	۰.۹۷	۰.۹۰	۱.۰۹	۰.۳۹	۰.۲۲
حمل و نقل و انبارداری و ارتباطات	۰.۷۷	۰.۲۸	۰.۴۰	۰.۷۷	۰.۷۷	۰.۴۰	۰.۴۷
واسطه گری مالی	۰.۶۱	۰.۰۴	۰.۲۸	۰.۶۲	۱.۱۸	۰.۴۰	۰.۱۵
مستغلات و اجاره	۰.۳۵	۰.۰۴	۰.۱۹	۰.۴۷	۰.۸۰	۰.۱۲	۰.۱۱
اداره امور عمومی	۰.۵۹	۰.۱۶	۰.۳۴	۰.۸۱	۱.۰۳	۰.۳۴	۰.۳۰
آموزش	۰.۹۵	۰.۱۷	۰.۶۴	۱.۴۱	۱.۱۰	۰.۶۵	۰.۴۱
بهداشت و مددکاری	۰.۷۹	۰.۲۸	۰.۶۴	۰.۹۶	۱.۱۳	۰.۶۱	۰.۵۹
سایر فعالیت های خدمات عمومی	۰.۸۰	۰.۲۳	۰.۴۸	۰.۹۹	۰.۹۴	۰.۳۱	۰.۳۰

مأخذ: محاسبات تحقیق

۱۲-۴- رتبه‌بندی شهرستان‌های استان از نظر پتانسیل رشد اقتصادی

در این قسمت شهرستان‌های استان از حیث دسترسی به عوامل

- نیروی کار
- سرمایه انسانی
- منابع طبیعی
- منابع مالی
- کالاهای واسطه‌ای
- اندازه بازار محلی
- موقعیت مکانی از نظر دسترسی به بازارهای عرضه و مصرف
- شبکه‌های زیربنایی
- خدمات پشتیبان
- خدمات برتر آموزشی و فرهنگی
- خدمات تخصصی درمانی

و

- امنیت

رتبه‌بندی می‌شوند.

۱۲-۴-۱- نیروی کار

برای سنجش میزان دسترسی به نیروی کار در شهرستان‌های استان زنجان از شاخص نرخ مشارکت نیروی کار شهرستان‌های استان استفاده شده‌است. جدول ارائه دهنده نرخ مشارکت نیروی کار شهرستان‌های استان در سال ۱۳۸۵ است، بر اساس اطلاعات جدول شهرستان طارم، ایجرود و ماهنشان به ترتیب با نرخ مشارکت ۴۷.۹، ۴۶.۲ و ۴۳.۲ درصد بیشترین نرخ مشارکت نیروی کار را در میان شهرستان‌های استان زنجان دارند. نرخ مشارکت کل استان ۴۰.۷ درصد است که نشان می‌دهد شهرستان‌های ابهر، خدابنده و خرمدره نرخ مشارکت پایین‌تر از استان دارند.

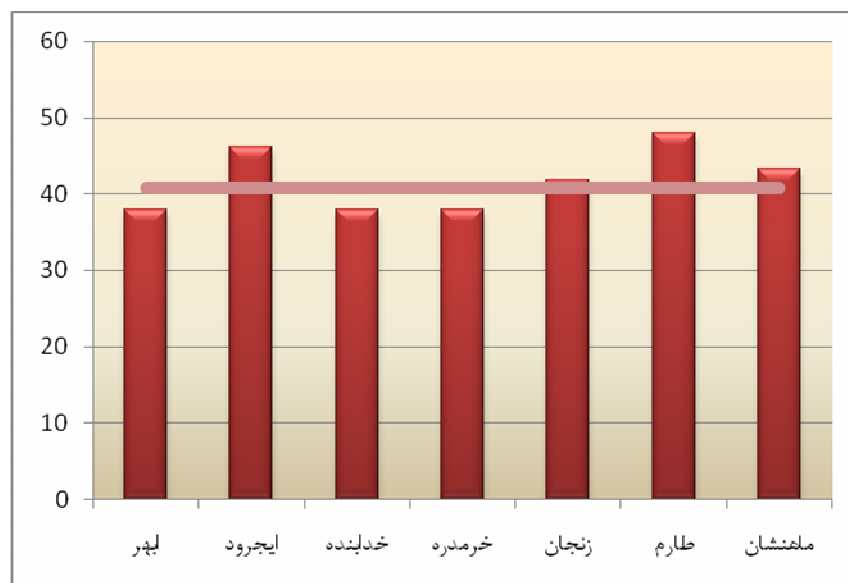
جدول ۳۳. نرخ مشارکت نیروی کار به تفکیک شهرستان‌های استان زنجان در سال ۱۳۸۵

نام شهرستان	نرخ مشارکت (درصد)	رتبه شهرستان
ابهر	38.0	۶
ایجرود	46.2	۲
خدابنده	38.0	۵
خرمدره	37.9	۷
زنجان	41.7	۴
طارم	47.9	۱
ماه‌نشان	43.2	۳
استان	۴۰.۷	

مأخذ: محاسبات تحقیق

با استفاده از نمودار ۳۰ می‌توان مقایسه مناسب‌تری از نرخ مشارکت نیروی کار در شهرستان‌های استان زنجان صورت داد، خط افقی بیانگر نرخ مشارکت نیروی کار استان می‌باشد که عدد ۴۰.۷ را اختیار کرده است، طارم، ایجرود، ماه‌نشان و زنجان ارقامی بالاتر از استان به دست آورده‌اند و بالای خط افقی قرار دارند.

نمودار ۳۱. سهم نرخ مشارکت نیروی کار به تفکیک شهرستان‌های استان زنجان در سال ۱۳۸۵

۱۲-۴-۲- سرمایه انسانی

سرمایه انسانی عبارتست از مجموعه دانش و مهارت‌های نیروی انسانی یک سازمان. این نوع سرمایه مستلزم انجام سرمایه‌گذاری بر روی نیروهای انسانی یک مجموعه به منظور افزایش بازدهی آنهاست. یکی از نمونه‌های سرمایه انسانی می‌توان به اقشار تحصیلکرده جامعه اشاره داشت. این افراد به واسطه پیمودن مسیر دانش می‌توانند آثار مثبت قابل توجهی را برای جامعه به ارمغان آورند. از این رو گفته می‌شود که انجام سرمایه‌گذاری‌های پایدار و مستمر بر روی تربیت نیروهای کیفی به منظور رشد و تعالی هر چه بیشتر آنان موجبات پیشرفت کشور را در بلندمدت فراهم می‌آورد. در این گزارش برای سنجش کیفیت سرمایه انسانی شهرستان‌های استان زنجان از شاخص جایگزین سهم شاغلان متخصص از شاغلان شهرستان‌های استان در سال ۱۳۸۵ استفاده شده است، نیروی کار متخصص نیز به نیروی انسانی گفته می‌شود که دارای تحصیلات دانشگاهی باشد، در واقع در اینجا ملاک و معیار تخصص سطح تحصیلات است. بر اساس این شاخص شهرستان زنجان در رتبه نخست استان قرار دارد و ۱۸.۷ درصد شاغلان آن تحصیلات دانشگاهی دارند و به بیانی دیگر متخصص هستند. پس از زنجان، خرمدره و ابهر قرار دارند، لازم به توضیح است که این شاخص برای استان ۱۳.۵ درصد است، که شهرستان‌های خرمدره و ابهر به ترتیب ارقام ۱۷.۱ و ۱۲.۹ درصد را در این شاخص کسب کرده اند. در مورد سایر شهرستان‌های استان این نسبت کمتر از ۱۰ درصد است و شهرستان ایجرود از این منظر در پایین‌ترین جایگاه قرار دارد.

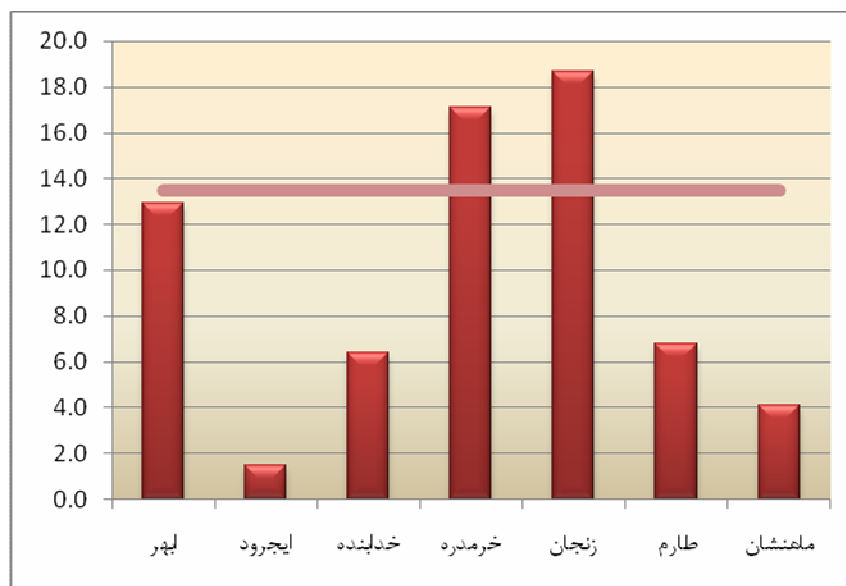
جدول ۳۴. سهم شاغلان متخصص و تکنیسین از شاغلان به تفکیک شهرستان‌های استان زنجان در سال ۱۳۸۵

نام شهرستان	شاغلان با تحصیلات عالی در سال ۸۵	مجموع شاغلان سال ۸۵	سهم شاغلان متخصص از شاغلان استان	رتبه شهرستان
ابهر	6171	47793	12.9	3
ایجرود	207	13759	1.5	7
خرمدره	2879	16836	17.1	2
خداینده	3118	۴۸۶۰۸	6.4	5
زنجان	26865	143814	18.7	1
طارم	1164	17201	6.8	4
ماه‌نشان	605	14695	4.1	6
استان	41009	302706	13.5	

مأخذ: محاسبات تحقیق

در نمودار زیر می‌توان سهم شاغلان متخصص از مجموع شاغلان هر شهرستان را با هم مقایسه کرد، خط افقی نشان دهنده این سهم در استان است، با توجه به این خط می‌توان به خوبی شهرستان‌هایی که بالاتر از سهم استانی و پایین‌تر از آن قرار دارند را تفکیک کرد.

نمودار ۳۲. سهم شاغلان متخصص و تکنیسین از شاغلان به تفکیک شهرستان‌های استان زنجان در سال ۱۳۸۵

۱۲-۴-۳- منابع طبیعی (منابع آب، منابع اراضی، جنگل و مرتع، ذخایر آبزیان، ذخایر معدنی

قابل بهره‌برداری و ...)

به منظور بررسی وضعیت برخورداری شهرستان‌های استان از منابع طبیعی به بررسی قابلیت‌ها و ظرفیت‌های موجود شهرستان‌ها در زمینه آب، منابع اراضی، جنگل و مرتع، ذخایر آبزیان و ذخایر معدنی می‌پردازیم. جدول ۳۵، میزان جنگل و مرتع در سطح شهرستان‌های استان را نشان می‌دهد.

جدول ۳۵. میزان جنگل و مرتع در سطح شهرستان های استان - هکتار

شهرستان	جنگل	مرتع	عرصه های جنگلی	پارک های جنگلی طبیعی	فضاهای سبز	ذخیره گاه های جنگلی
ابهر	6438	220876	6438	0	19	0
خدابنده	0	90335	0	0	0	0
زنجان	0	145424	0	0	0	0
ایجرود	0	19791	0	0	0	0
خرمدره	45459	417052	45459	0	314	295
طارم	32680	121141	32680	0	0	1359
ماهانشان	12974	220876	12974	0	50	1038
جمع	97553	1137060	97553	0	383	2692

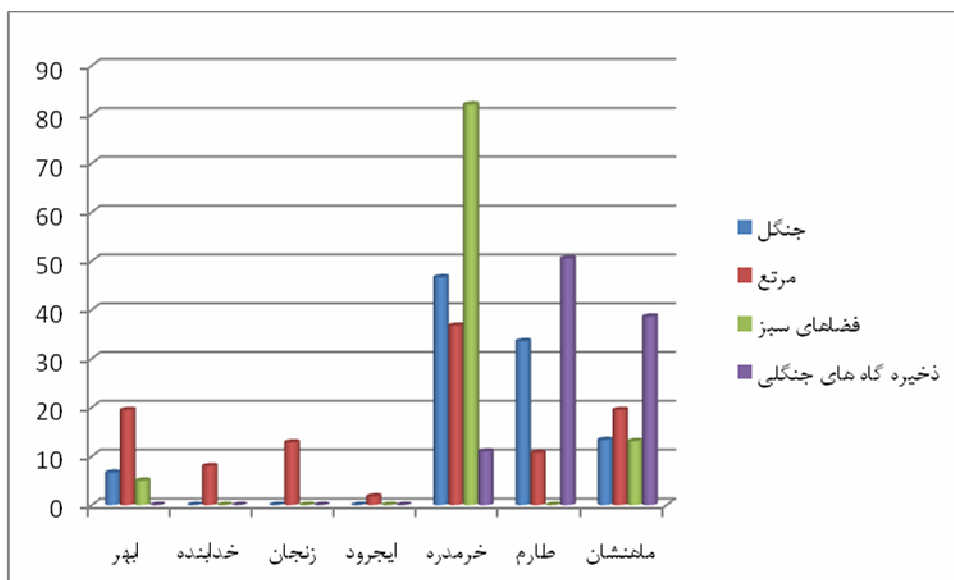
مأخذ: سالنامه آماری استان، ۱۳۸۸

جدول ۳۶. سهم جنگل و مرتع در سطح شهرستان های استان - درصد

شهرستان	جنگل	مرتع	عرصه های جنگلی	پارک های جنگلی طبیعی	فضاهای سبز	ذخیره گاه های جنگلی
ابهر	6.60	19.43	6.60	0.00	4.96	0.00
خدابنده	0.00	7.94	0.00	0.00	0.00	0.00
زنجان	0.00	12.79	0.00	0.00	0.00	0.00
ایجرود	0.00	1.74	0.00	0.00	0.00	0.00
خرمدره	46.60	36.68	46.60	0.00	81.98	10.96
طارم	33.50	10.65	33.50	0.00	0.00	50.48
ماهانشان	13.30	19.43	13.30	0.00	13.05	38.56
جمع	100.00	100.00	100.00	0.00	100.00	100.00

مأخذ: محاسبات تحقیق

نمودار ۳۳. سهم جنگل و مرتع در سطح شهرستان های استان - درصد

همان طور که مشاهده می شود، شهرستان های خرمدره و طارم بیشترین میزان جنگل را دارا هستند. شهرستان های خرمدره و ماهنشان وسعت بیشتری از مراتع و فضاهای سبز را به خود اختصاص داده اند و طارم، ماهنشان و خرمدره در مقایسه با دیگر شهرستان ها دارای وسعت قابل توجهی از ذخیره گاه های جنگلی هستند. جدول ۳۷، تعداد انواع پرندگان مهاجر آبی در تالاب های شهرستان های استان را نشان می دهد. مطابق با این جدول شهرستان های طارم، ماهنشان و خرمدره دارای بیشترین تعداد پرندگان مستند و شهرستان های خرمدره، طارم، ماهنشان و ابهر به ترتیب بیشترین تعداد پرندگان غیرمستند را دارا هستند.

جدول ۳۷. تعداد انواع پرندگان مهاجر آبی در تالاب های شهرستان های استان - قطعه

شهرستان	مستند*	غیرمستند*
ابهر	35	2100
خداپنده	50	800
زنجان	20	300
ایجرود	20	100
خرمدره	300	3500
طارم	400	3500
ماهنشان	300	2800
جمع	1125	13100

*غاز، مرغابی سرسبز، خوتکا، تنجه، حواصیل ارغوانی، اگرت بزرگ و کوچک، آنقوت، چنگر
مأخذ: سالنامه آماری استان زنجان

جدول ۳۸. میزان زراعت و باغداری و تولید گلخانه‌ای و پرورش طیور خانگی را در سطح شهرستان‌های استان نشان می‌دهد.

جدول ۳۸. بهره‌برداری‌های کشاورزی بر حسب نوع فعالیت در سطح شهرستان‌های استان در سال ۱۳۸۲- واحد: بهره‌برداری

شهرستان	زراعت	باغداری	تولید گلخانه‌ای	پرورش طیور خانگی
ابهر	10474	12712	10	7936
خدابنده	4921	4328	0	3949
زنجان	17395	11920	0	15429
ایجرود	2846	3223	4	1383
خرم‌دره	15865	12557	17	11903
طارم	5577	5958	7	4914
ماه‌نشان	4953	4177	1	4787
جمع	62031	54875	39	50301

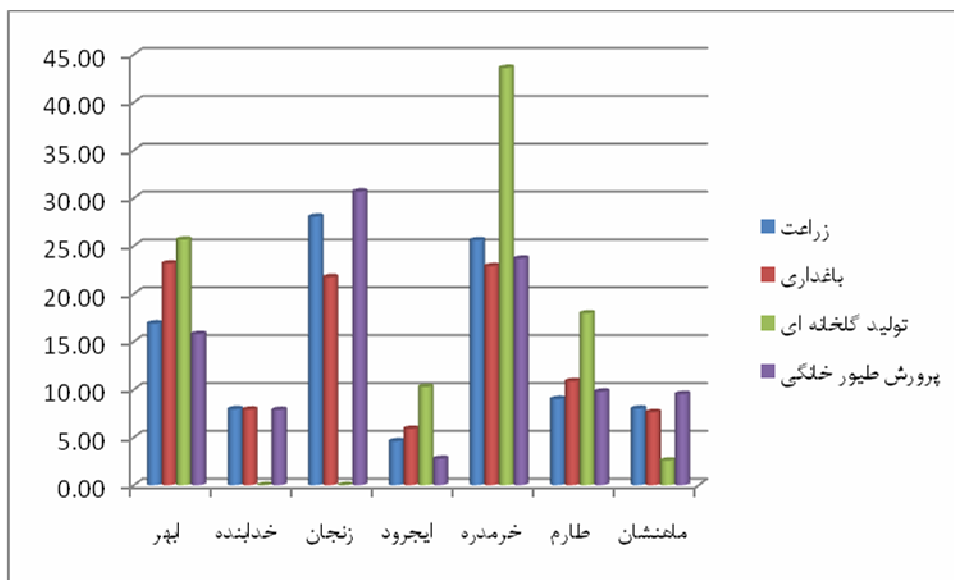
مأخذ: سالنامه آماری استان، ۱۳۸۸

جدول ۳۹. سهم زراعت و باغداری و تولید گلخانه‌ای و پرورش طیور خانگی در سطح شهرستان‌های استان ۱۳۸۲- درصد

شهرستان	زراعت	باغداری	تولید گلخانه‌ای	پرورش طیور خانگی
ابهر	16.89	23.17	25.64	15.78
خدابنده	7.93	7.89	0.00	7.85
زنجان	28.04	21.72	0.00	30.67
ایجرود	4.59	5.87	10.26	2.75
خرم‌دره	25.58	22.88	43.59	23.66
طارم	8.99	10.86	17.95	9.77
ماه‌نشان	7.98	7.61	2.56	9.52
جمع	100	100	100	100

مأخذ: محاسبات تحقیق

نمودار ۳۴. سهم زراعت و باغداری و تولید گلخانه‌ای و پرورش طیور خانگی سطح شهرستان‌های استان ۱۳۸۲- درصد

مطابق با جدول ۴۷ و نمودار ۳۸، در رشته زراعت شهرستان‌های زنجان، خرمدره و ابهر دارای بیشترین میزان تولیدات زراعی هستند. در باغداری شهرستان‌های ابهر، خرمدره و زنجان بیشترین میزان تولید را دارند. در رشته تولیدات گلخانه‌ای شهرستان خرمدره با تفاوت معناداری نسبت به دیگر شهرستان‌ها پیش‌تاز است و پس از آن ابهر، طارم و ایجرود میزان قابل توجهی تولید گلخانه‌ای دارند. در زمینه پرورش طیور خانگی نیز شهرستان‌های زنجان، خرمدره و ابهر در اولویت‌های بالاتر جای گرفته‌اند.

جدول زیر مربوط به پرورش ماهی در سطح شهرستان‌های استان است. مطابق با این جدول اگر تعداد کارگاه‌های پرورش ماهی ملاکی برای پتانسیل تولید ماهی در شهرستان‌ها باشد آنگاه خرمدره و مهنشان در اولویت نخست قرار دارند. همچنین خرمدره، خدابنده و مهنشان دارای بیشترین مساحت استخرهای پرورش ماهی هستند. اما از نظر تعداد استخر، مهنشان در رتبه نخست جای دارد و خرمدره و ابهر در رتبه‌های بعدی.

جدول ۴۰. تعداد کارگاه و استخرهای پرورش ماهی استان به تفکیک شهرستانها - ۱۳۸۸

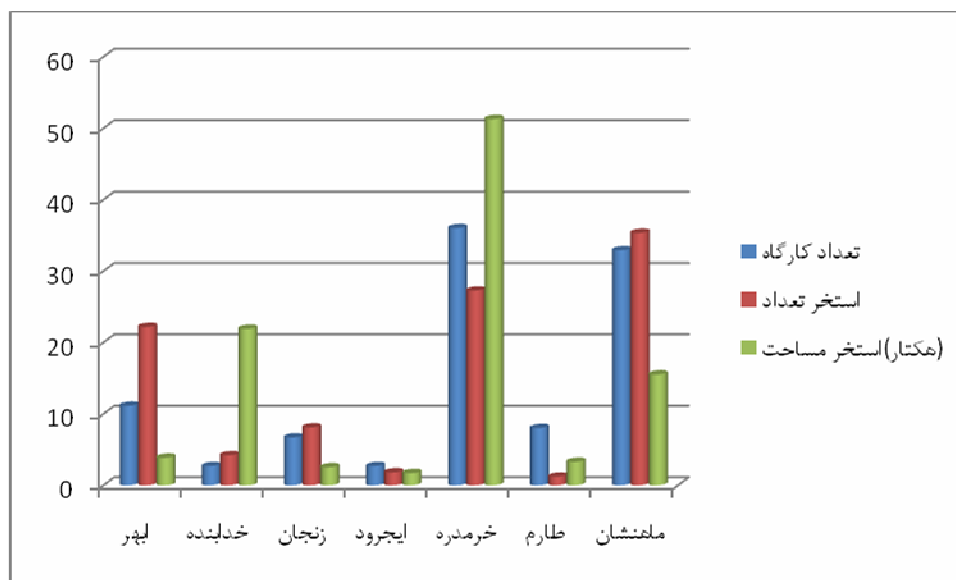
شهرستان	تعداد کارگاه	استخر		جمع کل (تن)
		تعداد	مساحت (هکتار)	
ابهر	25	74	30.8	243.5
خدابنده	6	14	175.1	430.4
زنجان	15	27	20.1	135.1
ایجرود	6	6	13.5	26.1
خرمدره	81	91	409.8	612.7
طارم	18	4	26.2	204.1
ماهنشان	74	118	123.9	759.2
جمع	225	334	799.4	2411.3

مأخذ: سازمان جهاد کشاورزی استان زنجان، ۱۳۸۸

جدول ۴۱. سهم کارگاه و استخرهای پرورش ماهی استان به تفکیک شهرستانها - ۱۳۸۸/درصد

شهرستان	تعداد کارگاه	استخر	
		تعداد	مساحت (هکتار)
ابهر	11	22	4
خدابنده	3	4	22
زنجان	7	8	3
ایجرود	3	2	2
خرمدره	36	27	51
طارم	8	1	3
ماهنشان	33	35	15
جمع	100	100	100

نمودار ۳۵. سهم کارگاه و استخرهای پرورش ماهی استان به تفکیک شهرستانها - ۱۳۸۸/درصد

جدول ۴۲، مربوط به مشخصات عمومی شرکت‌های تعاونی معدن فعال در سطح شهرستان‌های استان است. این جدول نشان می‌دهد که در پایان سال ۱۳۸۸، شهرستان ابهر با ۴۲.۱۱ درصد سهم بیشترین تعداد شرکت‌های تعاونی معدنی فعال را دارا بوده اما از نظر تعداد اعضا ایجرود با ۵۸.۸ درصد بیشترین تعداد عضو را داشته است. همچنین شهرستان خرمدره با ۳۹.۸ درصد شاغلان و ۵۸.۷۲ درصد سرمایه در رتبه نخست قرار گرفته است.

جدول ۴۲. مشخصات عمومی شرکت‌های تعاونی معدن فعال در سطح شهرستان‌های استان ۱۳۸۸

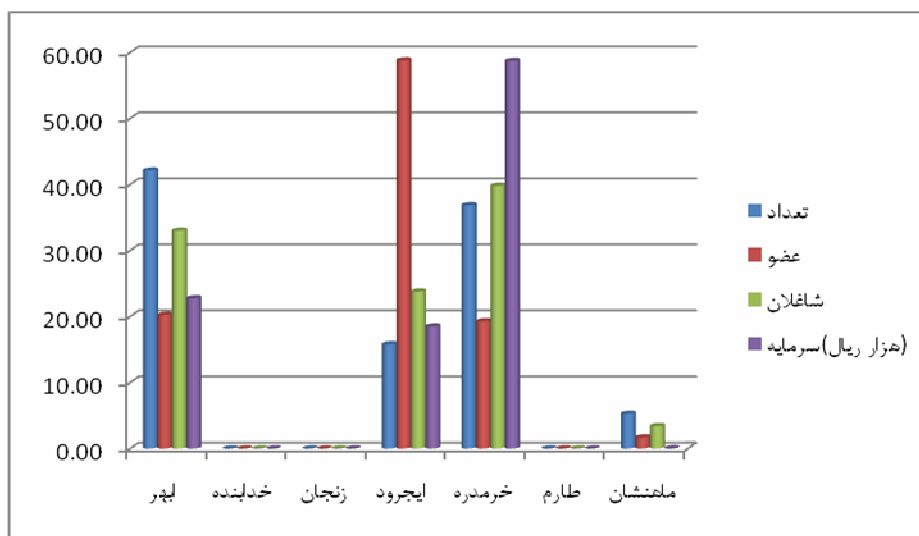
شهرستان	تعداد	عضو	شاغلان	سرمایه (هزار ریال)
ابهر	8	84	68	861990
خداپنده	0	0	0	0
زنجان	0	0	0	0
ایجرود	3	244	49	700500
خرمدره	7	80	82	2223950
طارم	0	0	0	0
ماهنشان	1	7	7	1050
جمع	19	415	206	3787490

مأخذ: سالنامه آماری استان زنجان، ۱۳۸۸

جدول ۴۳. سهم مشخصات عمومی شرکت‌های تعاونی معدن فعال در سطح شهرستان‌های استان ۱۳۸۸-درصد

شهرستان	تعداد	عضو	شاغلان	سرمایه (هزار ریال)
ابه‌ر	42.11	20.24	33.01	22.76
خدابنده	0.00	0.00	0.00	0.00
زنجان	0.00	0.00	0.00	0.00
ایجرود	15.79	58.80	23.79	18.50
خرم‌دره	36.84	19.28	39.81	58.72
طارم	0.00	0.00	0.00	0.00
ماه‌نشان	5.26	1.69	3.40	0.03
جمع	100	100	100	100

نمودار ۳۶. سهم مشخصات عمومی شرکت‌های تعاونی معدن فعال در سطح شهرستان‌های استان ۱۳۸۸-درصد

۱۲-۴-۴- منابع مالی

یکی از شاخص‌هایی که می‌توان نشان‌دهنده دسترسی به منابع مالی باشد شاخص مبلغ سپرده نزد بانک‌هاست، لذا به منظور بررسی وضعیت منابع مالی شهرستان‌های استان زنجان از شاخص مبلغ سپرده هر شهرستان نزد بانک‌ها استفاده شده است. هر چه مبلغ سپرده نزد بانک‌ها بیشتر باشد، توان وام دهی بانک‌ها نیز افزایش خواهد یافت و بر این اساس دسترسی به منابع مالی نیز بیشتر خواهد بود. بر اساس این شاخص بیش از ۷۰ درصد سپرده‌های بانکی استان زنجان مربوط به شهرستان زنجان است که ۷۲.۶ درصد سپرده‌های استان را به خود

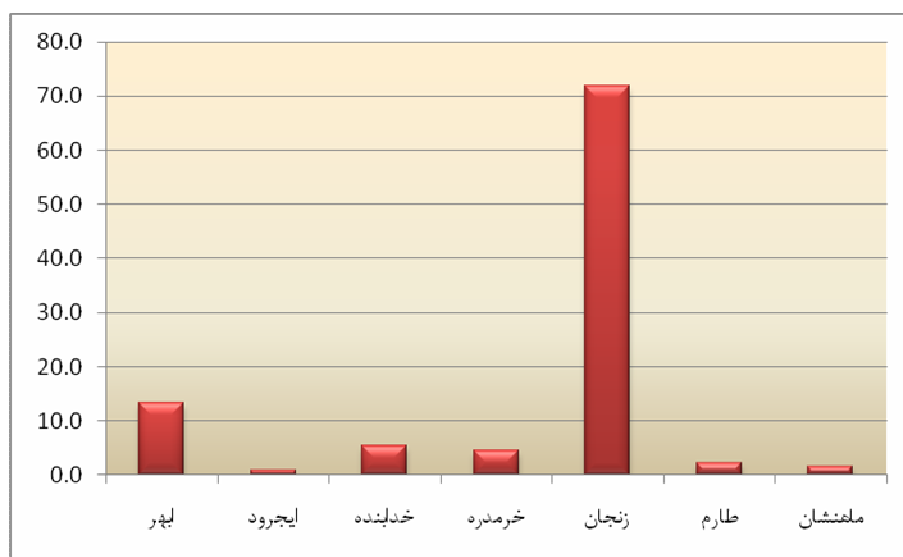
اختصاص داده است. شهرستان ابهر با سهمی ۱۳.۳ درصدی در جایگاه دوم قرار دارد. سایر شهرستانها سهمی کمتر از ۱۰ درصد دارند.

جدول ۴۴. سهم از مبلغ سپردهها نزد بانکها در پایان سال ۱۳۸۸ (درصد)

شهرستان	مبلغ سپرده نزد بانکها (میلیون ریال)	سهم	رتبه
ابهر	1996472	13.3	۲
ایجرود	137172	0.9	۷
خدابنده	805298	5.4	۳
خرمدره	690431	4.6	۴
زنجان	10800225	72.0	۱
طارم	332287	2.2	۵
ماهنشان	242103	1.6	۶
کل استان	15003988	100	

مأخذ: سالنامه آماری سال ۱۳۸۸ استان زنجان، محاسبات تحقیق

نمودار ۳۷. سهم سهم از مبلغ سپردهها نزد بانکها در پایان سال ۱۳۸۸

۱۲-۴-۵- کالاهای واسطه‌ای

منظور از کالاهای واسطه یا مصرف واسطه‌ای، ارزش کالاها و خدمات مصرف شده در جریان تولید، به استثنای مصرف دارایی‌های ثابت است. جدول ۴۵ میزان مصرف واسطه گروه‌های عمده فعالیت را در سال ۱۳۸۶ نشان می‌دهد.

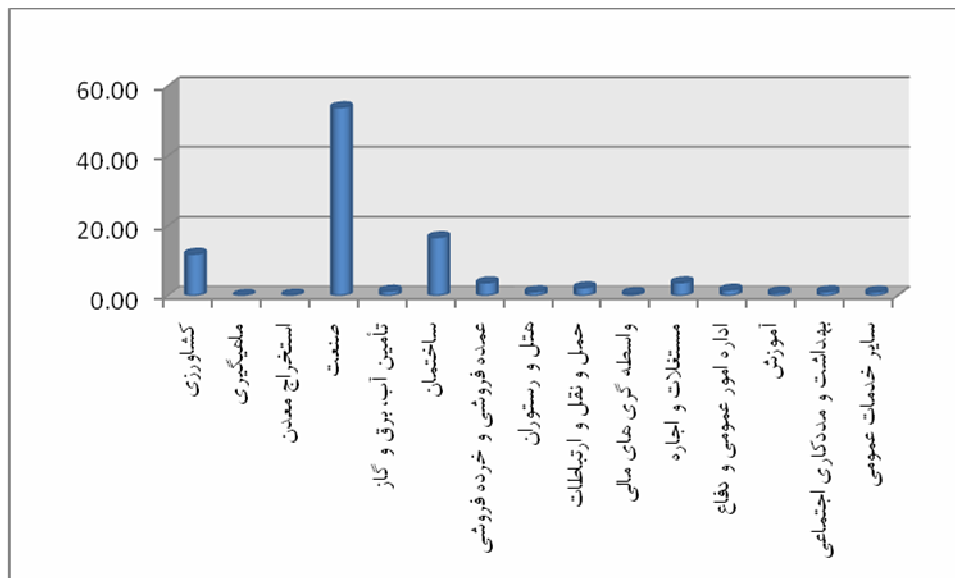
همان‌طور که از نمودار ۳۸ مشخص است، بخش صنعت با سهمی معادل ۵۳.۸۹ درصد، بیشترین میزان مصرف کالاهای واسطه را به خود اختصاص داده است. سپس بخش ساختمان با ۱۶.۶۶ درصد و کشاورزی با ۱۱.۸۸ درصد در رتبه‌های بعدی جای دارند.

جدول ۴۵. مصرف واسطه گروه‌های عمده فعالیت اقتصادی ۱۳۸۶

رشته‌های فعالیتی	مقدار - میلیون ریال	سهم - درصد
کشاورزی	2565773	11.88
ماهیگیری	13570	0.06
استخراج معدن	39616	0.18
صنعت	11640243	53.89
تأمین آب، برق و گاز	279158	1.29
ساختمان	3599088	16.66
عمده‌فروشی و خرده‌فروشی	792925	3.67
هتل و رستوران	243611	1.13
حمل و نقل و ارتباطات	484906	2.25
واسطه‌گری‌های مالی	133853	0.62
مستغلات و اجاره	797828	3.69
اداره امور عمومی و دفاع	343483	1.59
آموزش	192017	0.89
بهداشت و مددکاری اجتماعی	249054	1.15
سایر خدمات عمومی	223315	1.03
جمع	21598438	100.00

مأخذ: سالنامه آماری استان، ۱۳۸۸

نمودار ۳۸. مصرف واسطه های عمده فعالیت اقتصادی ۱۳۸۶

۱۲-۴-۶- اندازه بازار محلی

برای سنجش میزان دسترسی شهرستان های استان زنجان به بازار محلی از شاخص دسترسی به بازار محلی (M_i) استفاده شده است. این شاخص به قرار زیر محاسبه شده است:

$$M_i = (0.6 * P_i) + (0.4 * P_e)$$

در رابطه فوق:

شاخص دسترسی به بازار محلی شهرستان i

جمعیت شهرستان i

جمعیت شهرستان های همجوار شهرستان i

جدول شاخص دسترسی به بازار محلی را به تفکیک شهرستان های استان زنجان ارائه می دهد. بر اساس این

شاخص شهرستان های زیر در رتبه های اول تا سوم قرار می گیرند:

- زنجان
- ابهر
- خداپنده

جدول ۴۶. شاخص دسترسی به بازار محلی به تفکیک شهرستان‌های استان

شهرستان	جمعیت شهرستان	جمعیت شهرستان‌های همجوار	شاخص دسترسی به بازار محلی	رتبه
ابهر	۱۶۱۲۵۷	۱۶۳۰۳۴۰	۲۵۷۱۶۵.۸	۲
ایجرود	۳۶۷۴۴	۹۲۱۳۰۷	۱۶۲۶۰۸	۴
خدابنده	۱۶۴۸۶۴	۶۵۴۹۴۷	۸۵۸۴۵.۱۷۹	۳
خرمدره	۶۰۴۹۹	۸۶۶۳۰۸	۵۱۰۲۹۹۸.۱۰۲	۷
زنجان	۴۵۴۶۱۶	۶۳۶۹۶۰	۱۷۴۲۷۴۱۷	۱
طارم	۴۳۹۶۴	۱۳۵۵۱۶۷	۴۱۳۵۴۶۹.۱۳۵	۵
ماه‌نشان	۴۲۶۵۷	۷۰۶۲۱۲	۵۱۱۴۴۴۹.۱۱۴	۶

مأخذ: محاسبات تحقیق

۱۲-۴-۷- موقعیت مکانی از نظر دسترسی به بازارهای عرضه و مصرف

از نظر موقعیت جغرافیایی، نزدیکی یک شهرستان به سایر شهرستان‌ها و یا دیگر مناطق کشور می‌تواند نشان‌دهنده میزان سهولت دسترسی به بازارهای آن مناطق باشد. هر مقدار یک شهرستان در موقعیت جغرافیایی مناسب‌تری قرار داشته باشد، می‌تواند کالاهای تولیدی خود را با سهولت بیشتری به مناطق دیگر صادر کرده و بازارهای آنها را تسخیر نماید همچنین می‌تواند کالاهای مصرفی مورد نیاز خود را نیز از آنها وارد سازد. موقعیت جغرافیایی شهرستان‌های استان از منظر مجاورت با شهرستان‌های دیگر در جدول زیر آمده است، با توجه به جدول شهرستان ابهر با مجاورت با ۸ شهرستان در رتبه اول قرار دارد و شهرستان‌های ماه‌نشان و زنجان در رده بعدی قرار دارند.

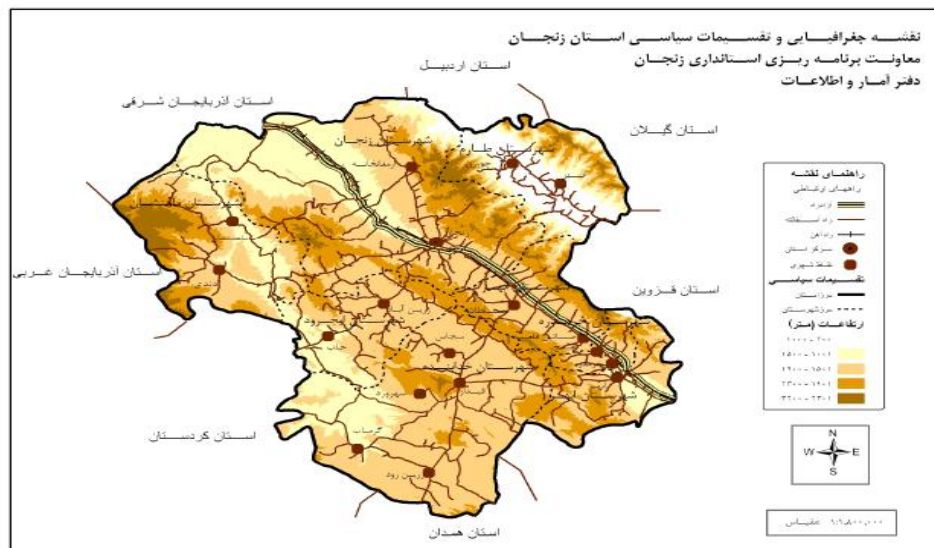
جدول ۴۷. موقعیت جغرافیایی شهرستان‌های استان زنجان

شهرستان	موقعیت جغرافیایی	شهرستان	موقعیت جغرافیایی
ابهر	از شمال به طارم و قزوین از شمال شرقی به شهرستان زنجان از شرق به شهرستان ایجرود از جنوب شرق به خدابنده از جنوب به بوئین زهرا از جنوب شرق به تاکستان از شرق به خرمدره از شمال شرقی به شهرستان قزوین مجاورت با ۸ شهرستان	ماه‌نشان	از شمال به شهرستان زنجان از شمال غربی به شهرستان چاراویماق آذربایجان شرقی از غرب به شهرستان تکاب آذربایجان غربی از شرق به شهرستان زنجان از جنوب شرقی به شهرستان ایجرود از جنوب به شهرستان بیجار کردستان مجاورت با ۶ شهرستان
ایجرود	از شمال به شهرستان زنجان از جنوب به شهرستان خدابنده از شمال شرق شهرستان ابهر از شمال غرب به شان از غرب به بیجار استان کردستان مجاورت با ۵ شهرستان	زنجان	از شمال به شهرهای خلخال و میانه آذربایجان شرقی از شرق به طارم از جنوب به ایجرود و ابهر از غرب به ماه‌نشان مجاورت با ۶ شهرستان
خدابنده	از شرق و شمال شرقی به ابهر از شمال به ایجرود و ابهر از غرب به شهرستان بیجار از جنوب به استان همدان از شرق به شهرستان خرمدره مجاورت با ۵ شهرستان	طارم	از شرق به استان گیلان از غرب به شهرستان زنجان از شمال به استان اردبیل مجاورت با ۳ شهرستان
خرمدره	از شمال به استان قزوین از جنوب شرق و جنوب غربی به شهرستان ابهر از غرب به شهرستان خدابنده مجاورت با ۳ شهرستان		

مأخذ: دفتر آمار و اطلاعات استانداری زنجان

در نقشه ذیل نیز می توان موقعیت هر شهرستان را مشاهده کرد.

نقشه ۱: نقشه موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی استان زنجان

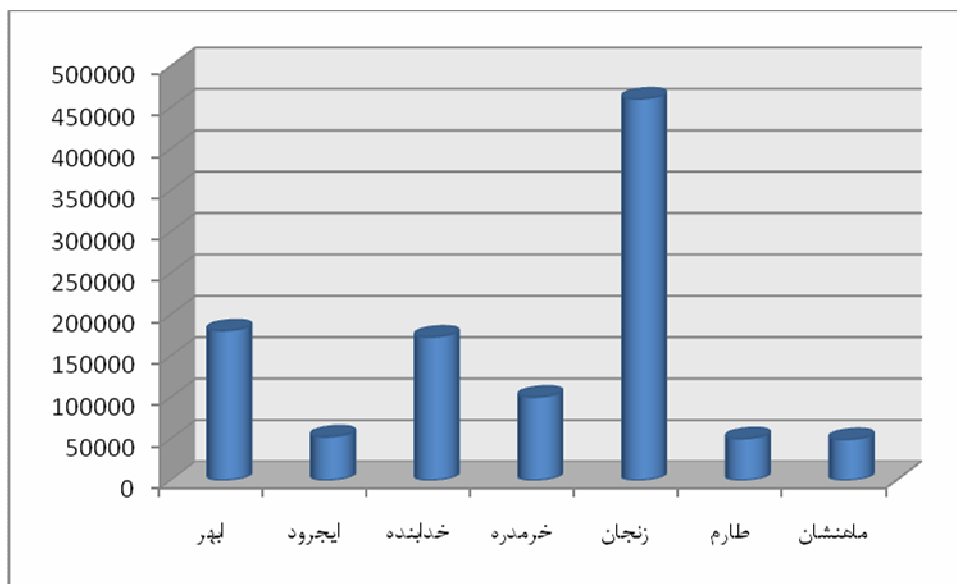
• شاخص دسترسی به جمعیت

به منظور محاسبه دقیق تر دسترسی شهرستان ها به بازارهای مصرف و عرضه، از شاخص دسترسی به جمعیت در هر کیلومتر استفاده شده است. به این جهت بردار سطری جمعیت ۷ شهرستان (بردار P) را به صورت متناظر بر مسافت شهرستان ها از یکدیگر (ماتریس D) تقسیم کرده ایم. سپس اعداد هر سطر ماتریس منتج شده (ماتریس N) را جمع می کنیم. این اعداد بیانگر آن است که هر شهرستان با پیمودن متوسط یک کیلومتر به چه تعداد جمعیت دست پیدا می کند. شهرستانی که شاخص مربوط به آن بالاتر باشد دسترسی بیشتر به بازار دارد.

$$\begin{matrix} & [P_1 & P_2 & P_3 & \dots & P_{30}] \\ \begin{bmatrix} 1 & D_{1,2} & D_{1,3} & \dots & D_{1,30} \\ D_{2,1} & 1 & D_{2,3} & \dots & D_{2,30} \\ D_{3,1} & D_{3,2} & 1 & \dots & D_{3,30} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ D_{30,1} & D_{30,2} & D_{30,3} & \dots & 1 \end{bmatrix} & = & \begin{bmatrix} P_1 & N_{1,2} & N_{1,3} & \dots & N_{1,30} \\ N_{2,1} & P_2 & N_{2,3} & \dots & N_{2,30} \\ N_{3,1} & N_{3,2} & P_3 & \dots & N_{3,30} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ N_{30,1} & N_{30,2} & N_{30,3} & \dots & P_{30} \end{bmatrix} \end{matrix}$$

محاسبات نشان می‌دهد که شهرستان زنجان با بیشترین میزان دسترسی (۴۶۰۷۸۵.۷ نفر - کیلومتر) دارای رتبه نخست بوده و شهرستان طارم با ۵۰۳۵۵.۰۹ نفر - کیلومتر از کمترین سطح دسترسی برخوردار است.

نمودار ۳۹. مقایسه شاخص دسترسی به بازار شهرستان‌ها بر حسب جمعیت / نفر - کیلومتر

۱۲-۴-۸- شبکه‌های زیربنایی (آب، برق، گاز، مخابرات، جاده، فرودگاه، راه آهن،...)

برای سنجش میزان برخورداری شهرستان‌های استان زنجان از شبکه‌های زیربنایی، دسترسی آنها به راه، ارتباطات، گاز، آب و برق به ترتیب با استفاده از شاخص‌های زیر مورد سنجش قرار گرفته است:

- ضریب نفوذ راه در سال ۱۳۸۸
- ضریب نفوذ تلفن ثابت و همراه در سال ۱۳۸۷
- نسبت انشعابات گاز به تعداد خانوارها
- تعداد انشعابات آب در مناطق شهری در سال ۱۳۸۸
- نسبت مشترکین برق به تعداد خانوارها

۱۲-۴-۸-۱- دسترسی به راه

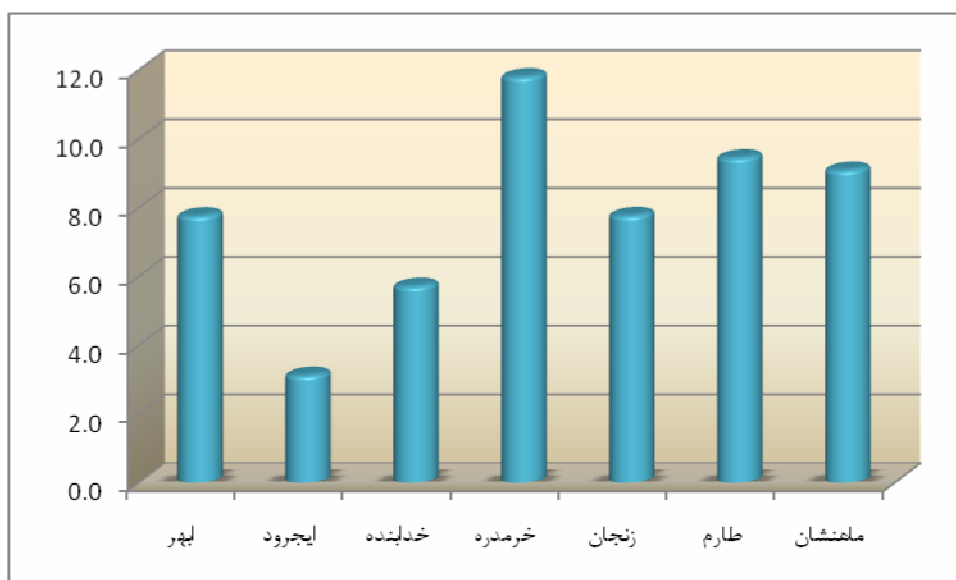
برای سنجش میزان دسترسی به راه از شاخص ضریب نفوذ راه در سال ۱۳۸۸ استفاده شده است. این شاخص از تقسیم طول راه‌های تحت حوزه استحفاظی اداره کل راه و ترابری بر مساحت شهرستان‌های استان زنجان به دست آمده است. بر اساس این شاخص شهرستان‌های خرمدره، ماهنشان و طارم سه شهرستان برتر استان در حوزه راه قلمداد می‌شوند.

جدول ۴۸. مجموع راه‌های زیر پوشش اداره کل راه و ترابری استان ۱۳۸۸- کیلومتر

شهرستان	مجموع راه‌ها	مساحت شهرستان	ضریب نفوذ	رتبه
ابهر	232	2993	7.8	۵
ایجرود	57	1829	3.1	۷
خدابنده	294	5151	5.7	۶
خرمدره	48	407	11.8	۱
زنجان	525	6763	7.8	۴
طارم	211	2235	9.4	۲
ماهنشان	253	2786	9.1	۳

مأخذ: سالنامه آماری سال ۱۳۸۸ استان زنجان و محاسبات تحقیق

نمودار ۴۰. مقایسه ضریب نفوذ راه در شهرستان‌های استان

۱۲-۴-۸-۲- دسترسي به ارتباطات

برای سنجش میزان دسترسی شهرستان‌های استان زنجان به ارتباطات از شاخص ضریب نفوذ تلفن همراه و ثابت استفاده شده است.

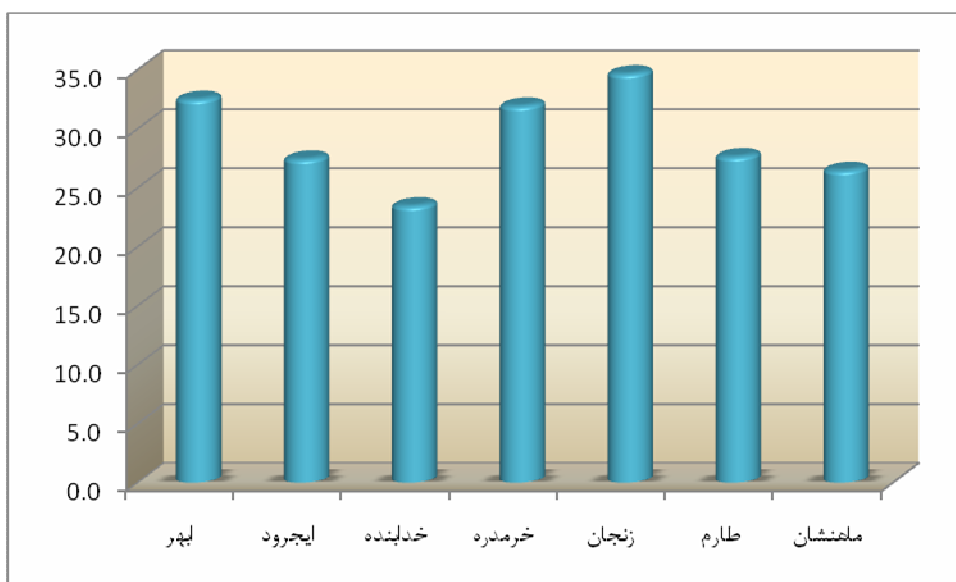
جدول ۴۹، ضریب نفوذ تلفن ثابت را در شهرستان‌های استان زنجان نشان می‌دهد، بر این اساس به ترتیب شهرستان‌های زنجان، ابهر و خرمدره دارای بیشترین نفوذ تلفن ثابت هستند و خدابنده در پایین‌ترین جایگاه قرار دارد.

جدول ۴۹. ضریب نفوذ تلفن ثابت در سال ۱۳۸۸ به تفکیک شهرستان

شهرستان	تعداد تلفن	ضریب نفوذ	رتبه
ابهر	53132	32.5	۲
ایجرود	10217	27.4	۵
خدابنده	39212	23.4	۷
خرمدره	19585	31.9	۳
زنجان	159771	34.6	۱
طارم	12321	27.6	۴
ماهنشان	11449	26.5	۶

مأخذ: سالنامه آماری استان ۱۳۸۸ و محاسبات تحقیق

نمودار ۴۱. مقایسه ضریب نفوذ تلفن ثابت در شهرستان‌های استان

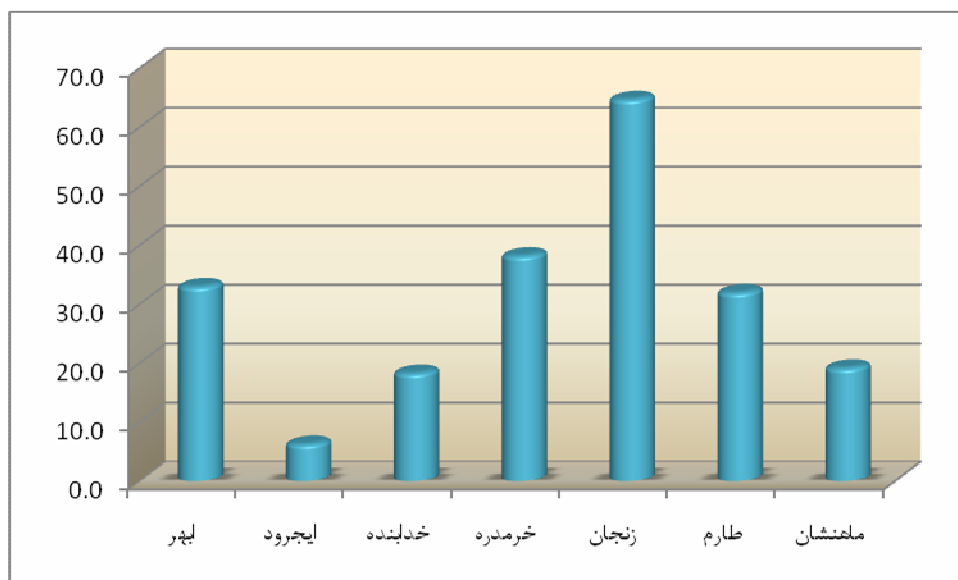
در ارتباط با تلفن همراه نیز زنجان جایگاه اول را به خود اختصاص داده است و پس از آن به ترتیب خرمدره و ابهر قرار دارند. شهرستان ایجرود از منظر ضریب نفوذ تلفن همراه پایینترین جایگاه را در میان شهرستانهای استان زنجان دارد.

جدول ۵۰. سهم تلفنهای ثابت و همراه استان در سال ۱۳۸۸ به تفکیک شهری و روستایی - درصد

شهرستان	تعداد تلفن	ضریب نفوذ	رتبه
ابهر	53879	32.9	۳
ایجرود	2323	6.2	۷
خدابنده	30546	18.3	۶
خرمدره	23415	38.1	۲
زنجان	298281	64.7	۱
طارم	14234	31.9	۴
ماهنشان	8277	19.1	۵

مأخذ: سالنامه آماری استان ۱۳۸۸ و محاسبات تحقیق

نمودار ۴۲. مقایسه ضریب نفوذ تلفن همراه در شهرستانهای استان

۱۲-۴-۸-۳- دسترسی به گاز

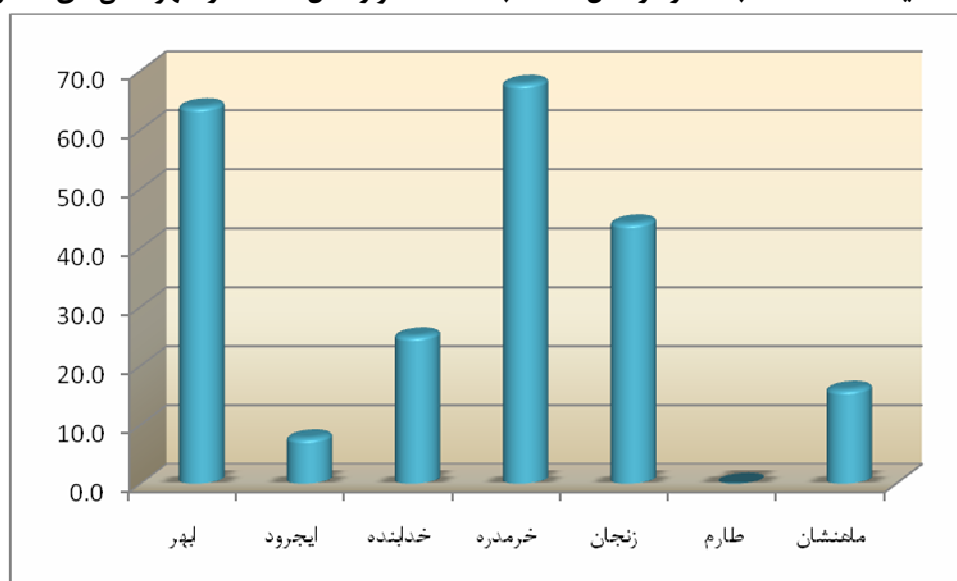
برای سنجش میزان دسترسی به خدمات گاز نسبت انشعاب گاز هر شهرستان به تعداد خانوار آن در نظر گرفته شده است. با توجه به جدول خرمدره جایگاه نخست را کسب کرده و پس از آن نیز شهرستان‌های ابهر و زنجان در رتبه دوم و سوم قرار دارند. طارم به دلیل نداشتن هیچ انشعاب گاز در پایین‌ترین جایگاه در میان شهرستان‌های استان قرار دارد.

جدول ۵۱. نسبت تعداد انشعابات گاز در سال ۱۳۸۸ به تعداد خانوار سال ۱۳۸۵

شهرستان	نسبت انشعاب گاز به جمعیت	رتبه
ابهر	63.8	۲
ایجرود	7.7	۶
خدابنده	25.0	۴
خرمدره	67.8	۱
زنجان	44.1	۳
طارم	0.0	۷
ماهنشان	15.9	۵

مأخذ: محاسبات تحقق

نمودار ۴۳. مقایسه تعداد انشعابات گاز در سال ۱۳۸۸ به تعداد خانوار سال ۱۳۸۵ در شهرستان‌های استان زنجان

۱۲-۴-۸-۴- دسترسی به آب

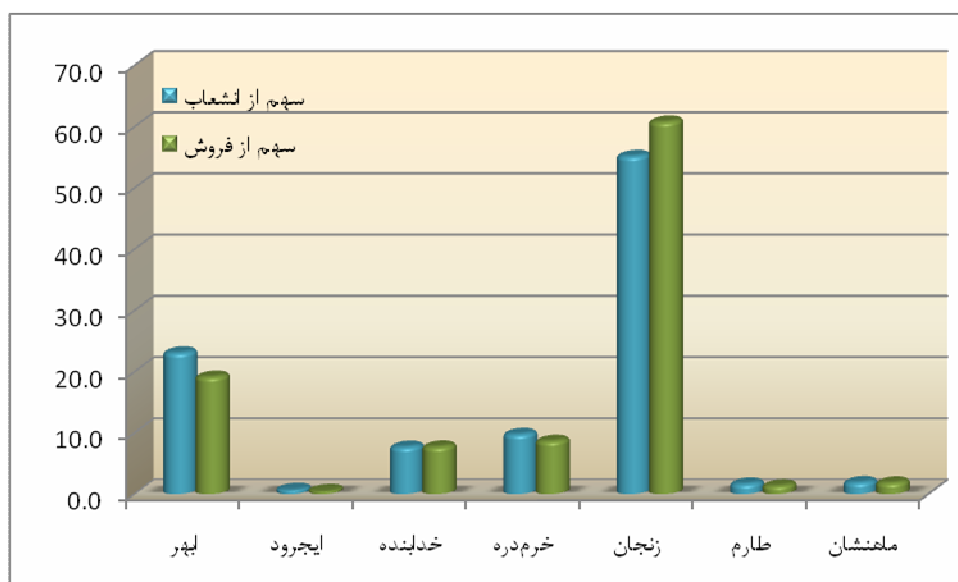
جدول زیر تعداد انشعاب، مشترکین و مقدار فروش آب در مناطق شهری را به نمایش می‌گذارد. همان‌طور که مشخص است، شهرستان زنجان با وجود ۸۵۸۱۲ انشعاب (۵۵.۱۸ درصد) در جایگاه نخست بر خور داری از انشعاب آب نیز قرار دارد. پس از زنجان، ابهر و خرمدره در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

جدول ۵۲. تعداد انشعاب و مقدار فروش آب در نقاط شهری

شهرستان	تعداد انشعاب - فقره	سهام - درصد	فروش - مترمکعب	سهام - درصد
ابهر	35879	23.07	8392593	19.14
ایجرود	1120	0.72	218759	0.50
خدابنده	11951	7.68	3381804	7.71
خرمدره	15200	9.77	3797824	8.66
زنجان	85812	55.18	26658362	60.79
طارم	2594	1.67	596070	1.36
ماه‌نشان	2965	1.91	811029	1.85
جمع	155521	100	43856441	100

مأخذ: سالنامه آماری استان، ۱۳۸۸ و محاسبات تحقیق

نمودار ۴۴. سهم انشعاب و مقدار فروش آب در نقاط شهری - درصد

۱۲-۴-۸-۵- دسترسی به برق

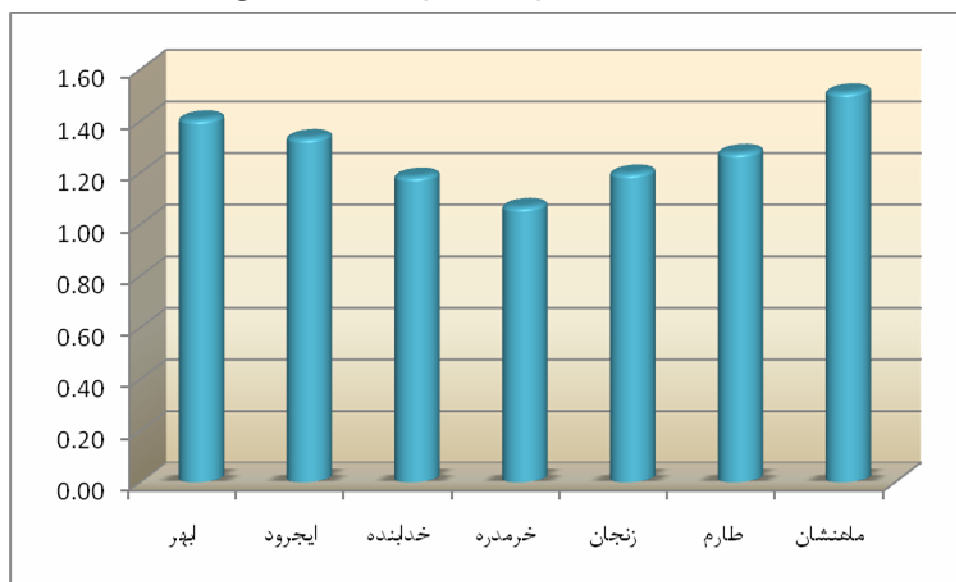
وضعیت شهرستان‌های استان زنجان از منظر دسترسی به برق از طریق شاخص نسبت مشترکین برق به تعداد خانوار هر شهرستان بررسی شده است. جدول نسبت مشترکین برق در سال ۱۳۸۸ را به تعداد خانوار سال ۱۳۸۵ نشان می‌دهد، بر اساس ارقام جدول شهرستان ماهشان بالاترین نسبت را کسب کرده است. ابهر و ایجرود در رتبه‌های بعدی این شاخص قرار دارند. پایین‌ترین جایگاه را نیز شهرستان خرمدره به خود اختصاص داده است.

جدول ۵۳. نسبت مشترکین برق در سال ۱۳۸۸ به تعداد خانوار سال ۱۳۸۵

رتبه	نسبت مشترکین به جمعیت	شهرستان
2	1.41	ابهر
3	1.33	ایجرود
6	1.18	خدابنده
7	1.07	خرمدره
5	1.20	زنجان
4	1.28	طارم
1	1.51	ماهنشان

مأخذ: محاسبات تحقیق

نمودار ۴۵. مقایسه شهرستان‌های استان از منظر دسترسی به برق

۱۲-۴-۹- خدمات پشتیبان تولید

تولید موفق زمانی میسر می‌شود که خدمات مناسبی پیش از مرحله تولید، حین تولید و پس از آن برای حمایت از فعالیت اقتصادی وجود داشته باشد. به طور نمونه، بخش خدمات آموزش، نیروی کار ماهر را برای تولید صنعتی و کشاورزی آماده می‌کند. بخش آب، برق و گاز طبیعی، در حین فعالیت تولیدی به مدد تولید آمده و انرژی‌های لازم جهت راهم می‌سازد و در نهایت بخش عمده‌فروشی و خرده‌فروشی نیز محصولات تولید شده را در بازار به فروش می‌رساند.

در ارتباط با برخورداری شهرستان‌ها از آب، برق، گاز، راه، آموزش و ... و مقایسه آنها با هم در سایر قسمت‌ها صحبت‌هایی شد، لذا در این قسمت به بخش بانکی به عنوان یکی از ارائه‌دهندگان خدمات پشتیبان پرداخته می‌شود.

جداول زیر، نشان‌دهنده تعداد واحدهای بانکی در سطح شهرستان‌های استان است که می‌تواند جهت مقایسه اندازه بازار پول در شهرستان‌های استان مورد استفاده قرار بگیرد. به لحاظ تعداد واحدهای بانکی و در نتیجه اندازه بازار پول، شهرستان‌های زنجان با اختصاص ۵۶.۱۸ درصد کل واحدهای بانکی به خود در رتبه نخست قرار گرفته و پس از آن شهرستان ابهر با سهمی معادل ۱۷.۹۳ درصد در رتبه دوم قرار دارد و شهرستان‌های خداپنده، طارم، خرم‌دره، ماهنشان و ایجرود در رتبه‌های بعدی جای دارند.

جدول ۵۴. تعداد واحدهای بانکی استان در پایان اسفند ۱۳۸۸ به تفکیک شهرستان‌ها

شهرستان	تعداد	سهم - درصد
ابهر	45	17.93
ایجرود	5	1.99
خداپنده	22	8.76
خرم‌دره	15	5.98
زنجان	141	56.18
طارم	16	6.37
ماهنشان	7	2.79
جمع	251	100.00

مأخذ: سالنامه آماری استان، ۱۳۸۸

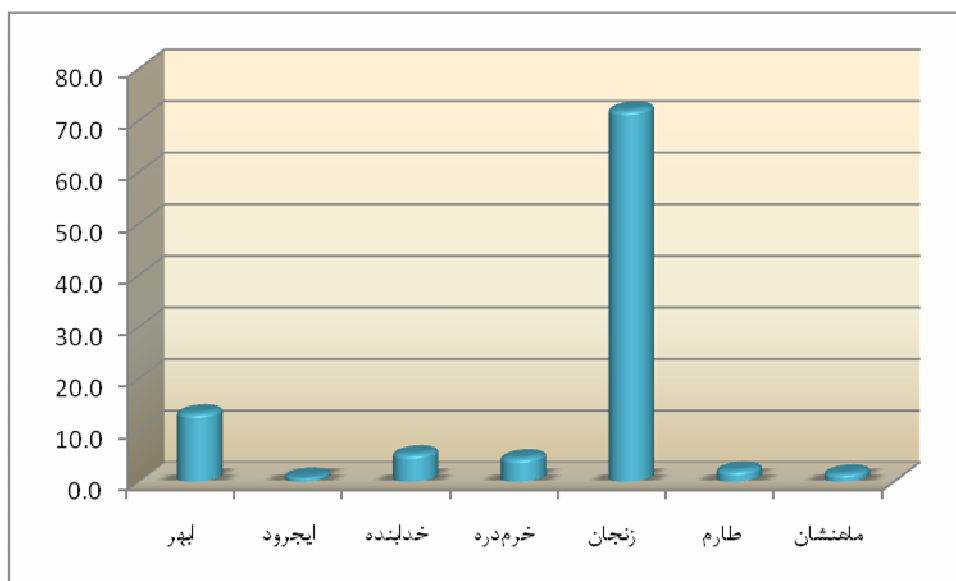
به این منظور با قیاس نتایج به دست آمده از دیگر بندهای بخش ۴-۱۲، می‌توانیم خدمات پشتیبان تولید در شهرستان‌های استان را با یکدیگر مقایسه کنیم. انجام رتبه‌بندی تقریبی نشان می‌دهد که شهرستان زنجان در مجموع بیشترین خدمات پشتیبان تولید را داراست. شهرستان ابهر در جایگاه دوم، خدابنده در جایگاه سوم، خرم‌دره در جایگاه چهارم، طارم در جایگاه پنجم، ماهنشان در جایگاه ششم و ایجرود در جایگاه هفتم قرار دارد.

جدول ۵۵. مبلغ سپرده نزد بانک‌ها بر حسب شهرستان در سال ۱۳۸۸

شهرستان	میزان - میلیون ریال	سهم - درصد
ابهر	1996472	13.31
ایجرود	137172	0.91
خدابنده	805298	5.37
خرم‌دره	690431	4.60
زنجان	10800225	71.98
طارم	332287	2.21
ماهنشان	242103	1.61
جمع	15004018	100

مأخذ: سالنامه آماری استان، ۱۳۸۸

نمودار ۴۶. سهم سپرده نزد بانک‌ها بر حسب شهرستان در سال ۱۳۸۸

۱۲-۴-۱۰- خدمات برتر آموزشی و فرهنگی

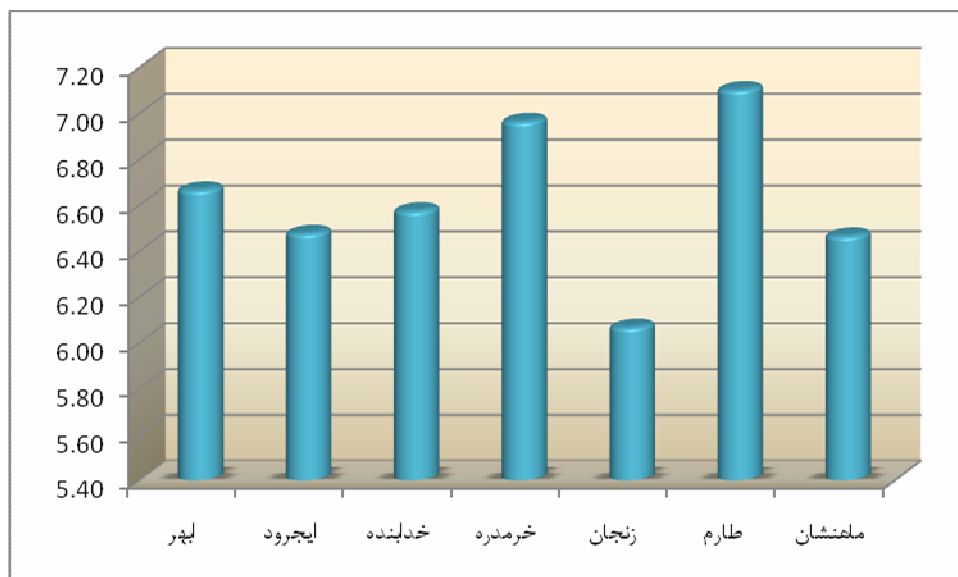
برای سنجش خدمات آموزشی از شاخص نسبت کارکنان آموزشی به دانش‌آموزان در سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸ استفاده شده است. بر اساس این شاخص شهرستان طارم در جایگاه نخست قرار دارد و پس از آن به ترتیب شهرستان‌های خرمدره و ابهر قرار دارند.

جدول ۵۶. نسبت کارکنان آموزشی به دانش‌آموزان در شهرستان‌های استان زنجان در سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸

شهرستان	نسبت کارکنان آموزشی به دانش‌آموزان (درصد)	رتبه شهرستان
ابهر	6.67	۳
ایجرود	6.48	۵
خدابنده	6.57	۴
خرمدره	6.96	۲
زنجان	6.07	۷
طارم	7.10	۱
ماه‌نشان	6.46	۶

مأخذ: محاسبات تحقیق

نمودار ۴۷. نسبت کارکنان آموزشی به دانش‌آموزان شهرستان‌های استان زنجان

در گام بعدی به منظور نشان دادن میزان برخورداری شهرستان‌های استان از خدمات فرهنگی از شاخص سهم نمایشگاه‌های فرهنگی و هنری در هر شهرستان استفاده به عمل آمده است. جدول ۵۷ تعداد نمایشگاه‌هایی که در حوزه فرهنگ و هنر در استان برپا شده است را نشان می‌دهد که این نمایشگاه‌ها شامل نمایشگاه‌های کتاب و سایر نمایشگاه‌های فرهنگی و هنری است.

جدول ۵۷. نمایشگاه‌های فرهنگی و هنری برپا شده در شهرستان‌های استان زنجان

شهرستان	نمایشگاه کتاب	سایر نمایشگاه‌ها	مجموع نمایشگاه‌ها
ابه‌ر	3	8	11
ایجرود	0	0	0
خدابنده	2	9	11
خرم‌دره	4	8	12
زنجان	4	16	20
طارم	1	12	13
ماه‌نشان	0	0	0
جمع	3	8	67

مأخذ: سالنامه آماری استان، ۱۳۸۸

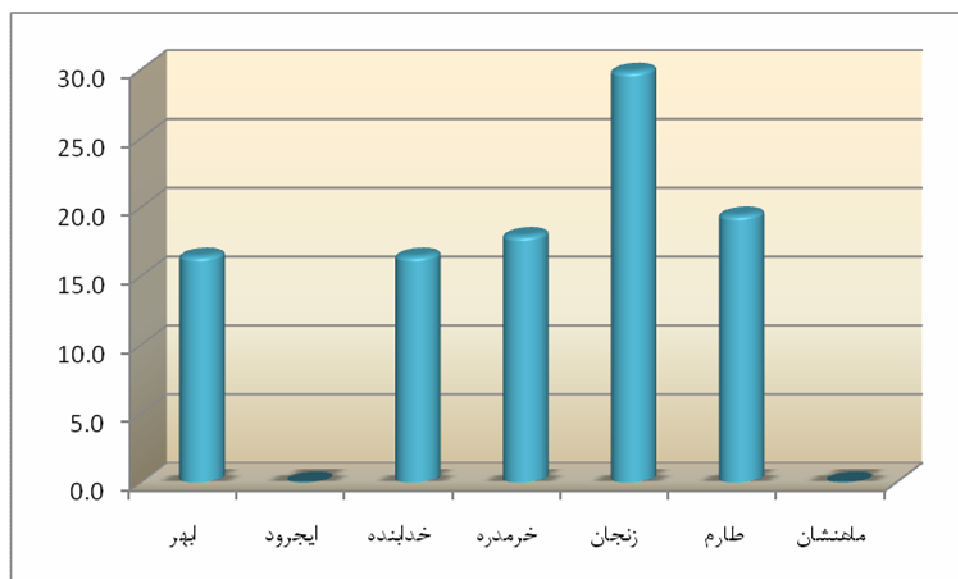
جدول ۵۸ نمایشگر سهم هر شهرستان از نمایشگاه‌های فرهنگی و هنری برگزار شده در استان زنجان است، ارقام جدول نشان می‌دهد که زنجان با سهم ۲۹.۹ درصدی بیشترین برگزاری نمایشگاه‌های فرهنگی و هنری را داشته و طارم و خدابنده در رتبه‌های پس از آن قرار دارند. شهرستان‌های ایجرود و ماه‌نشان نیز هیچ نمایشگاهی در حوزه فرهنگ و هنر برپا نکرده‌اند.

جدول ۵۸. سهم شهرستان‌های استان زنجان از نمایشگاه‌های فرهنگی و هنری برپا شده

شهرستان	سهم از نمایشگاه‌های برپا شده (درصد)	رتبه شهرستان
ابهر	16.4	۴
ایجرود	0.0	۷
خداینده	16.4	۵
خرمدره	17.9	۳
زنجان	29.9	۱
طارم	19.4	۲
ماهنشان	0.0	۶

مأخذ: محاسبات تحقیق

نمودار ۴۸. سهم شهرستان‌های استان از نمایشگاه‌های فرهنگی، هنری برپا شده در استان

۱۲-۴-۱۱- خدمات تخصصی درمانی

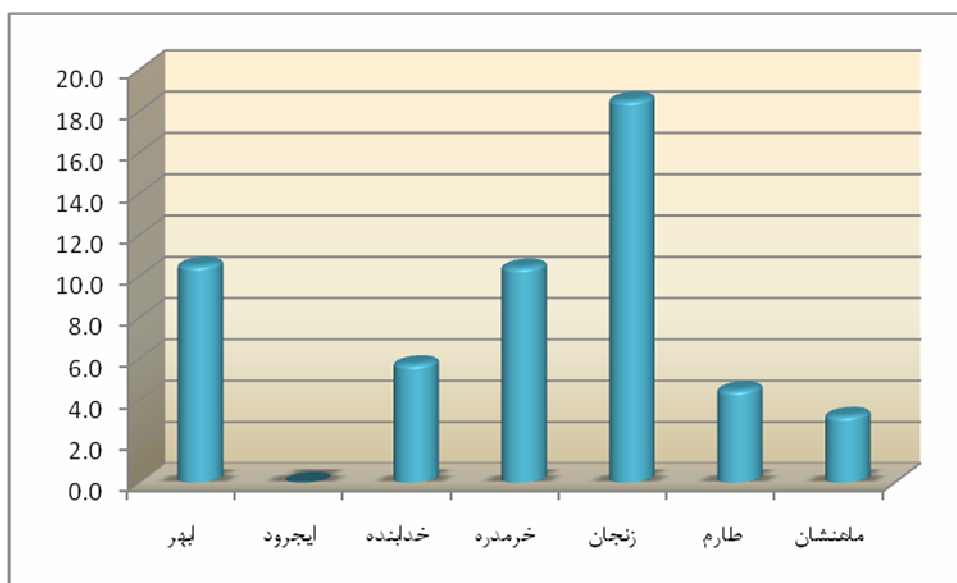
برای بررسی میزان خدمات تخصصی درمانی در سطح شهرستان‌های استان از شاخص تعداد تخت به ازای هر ۱۰ هزار نفر استفاده شده است. بر اساس این شاخص در سال ۱۳۸۸، به ترتیب شهرستان‌های زنجان، خرمدره و ابهر جایگاه اول تا سوم را متعلق به خود ساخته اند. بر اساس ارقام سالنامه آماری سال ۱۳۸۸ شهرستان ایجرود فاقد موسسه درمانی است و لذا از منظر خدمات درمانی در پایین‌ترین جایگاه استان قرار دارد.

جدول ۵۹. تعداد تخت مؤسسات درمانی فعال به ازای هر ۱۰ هزار نفر جمعیت در سال ۱۳۸۸

شهرستان	تخت به ازای ۱۰ هزار نفر جمعیت	رتبه
ابهر	10.5	2
ایجرود	0.0	7
خدابنده	5.7	4
خرمدره	10.4	3
زنجان	18.5	1
طارم	4.5	5
ماه‌نشان	3.2	6
جمع	10.5	2

مأخذ: محاسبات تحقیق

نمودار ۴۹. تعداد تخت مؤسسات درمانی فعال به ازای هر ۱۰ هزار نفر جمعیت در سال ۱۳۸۸

۱۲-۴-۱۲- امنیت

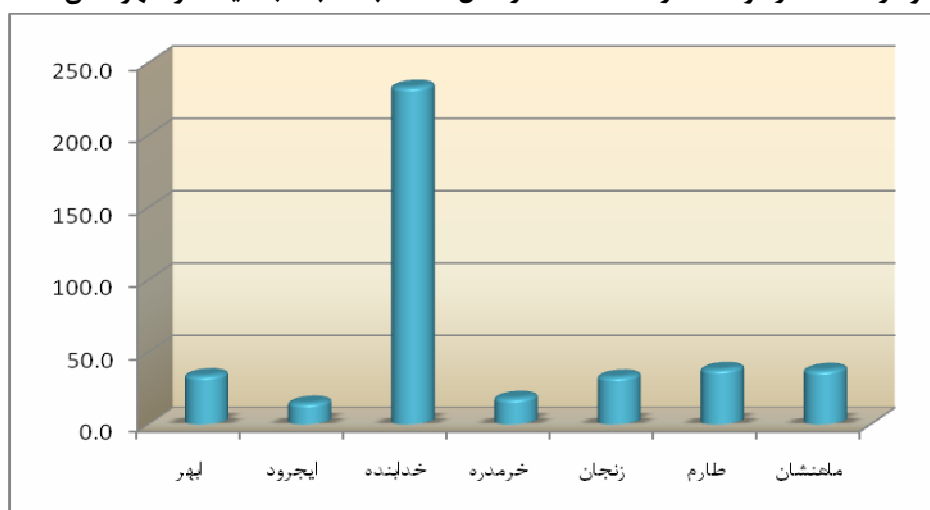
برای مقایسه شهرستان‌های استان زنجان در زمینه امنیت از شاخص مقدار ماده مخدر کشف شده به ازای جمعیت شهرستان و تعداد دستگیر شدگان در ارتباط با مواد مخدر به ازای هر هزار نفر جمعیت استفاده شده است. در ارتباط با مقدار مواد مخدر کشف شده به ازای جمعیت، ارقام جدول ۶۰ نشان می‌دهد که بیشترین مقدار مواد مخدر کشف شده در استان زنجان متعلق به شهرستان خدابنده بوده است و در نتیجه در پایین‌ترین جایگاه امنیت قرار دارد. رتبه‌های اول تا سوم امنیت بر اساس مقدار مواد مخدر کشف شده متعلق به شهرستان‌های ایجرود، خرمدره و زنجان است.

جدول ۶۰. مقدار مواد مخدر کشف شده در سال ۱۳۸۸ به نسبت جمعیت هر شهرستان

شهرستان	مقدار - گرم	مقدار به ازای جمعیت شهرستان	رتبه
ایجرود	5450	14.6	۱
ایجرود	5450	14.6	۱
خدابنده	389964	233.1	۷
خرمدره	11065	18.0	۲
زنجان	151327	32.8	۳
طارم	16951	38.0	۶
ماهنشان	16163	37.3	۵

مأخذ: سالنامه آماری استان، ۱۳۸۸

نمودار ۵۰. مقدار مواد مخدر کشف شده در سال ۱۳۸۸ به نسبت جمعیت هر شهرستان

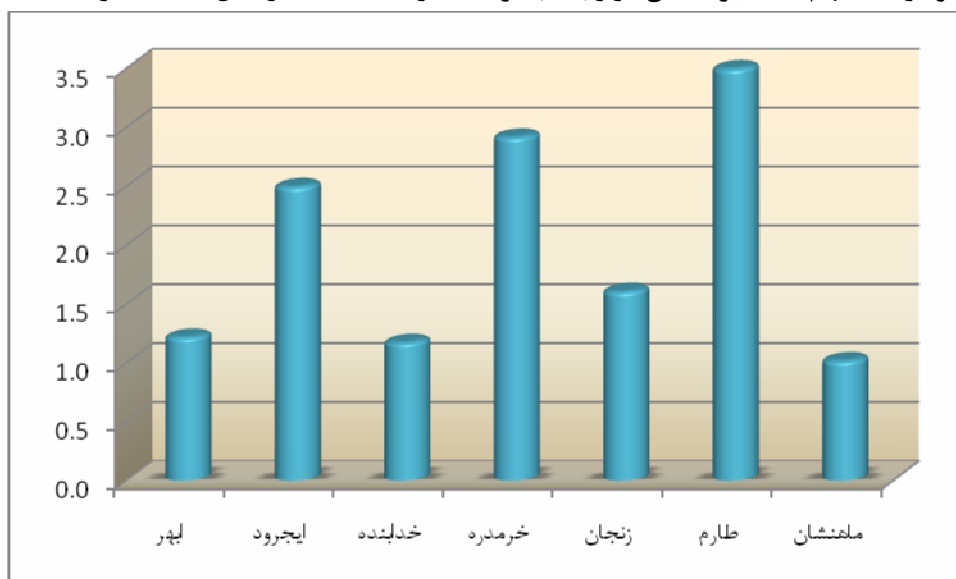
به رغم کشف بخش عمده‌ای از مواد مخدر استان در شهرستان خدابنده، بیشترین تعداد دستگیرشدگان این مقوله در اختیار شهرستان دیگری است. شهرستان طارم نسبت به جمعیت خود بیشترین تعداد دستگیرشدگان را دارد و لذا رتبه آخر را در این شاخص کسب می‌کند. جایگاه اول تا سوم در ارتباط با این شاخص متعلق به ماهنشان، خدابنده و ابهر است.

جدول ۶۱. تعداد دستگیرشدگان در رابطه با مواد مخدر کشف شده در سال ۱۳۸۸ به ازای هر هزار نفر جمعیت

شهرستان	تعداد	تعداد به ازای هزار نفر جمعیت	رتبه
ابهر	199	1.2	۳
ایجرود	93	2.5	5
خدابنده	196	1.2	۲
خرمدره	179	2.9	6
زنجان	740	1.6	4
طارم	156	3.5	7
ماهنشان	44	1.0	1

مأخذ: سالنامه آماری استان، ۱۳۸۸

نمودار ۵۱. سهم دستگیرشدگان در رابطه با مواد مخدر کشف شده در سال ۱۳۸۸ - درصد

۱۲-۵- تعیین امتیاز نسبی شهرستان‌های مختلف استان جهت استقرار فعالیت‌های پایه و محرک اقتصادی در رشته‌های مختلف فعالیت

به منظور تعیین امتیاز نسبی شهرستان‌های استان در رشته‌های مختلف فعالیتی، از «سهم منطقه‌ای» و «سهم صنعت» به تفکیک فعالیت‌ها استفاده به عمل آمده است. همان‌طور که پیشتر بیان شد، اگر سهم منطقه‌ای یک فعالیت مشخص اقتصادی در یک شهرستان از سهم صنعت آن بیشتر باشد در این صورت آن فعالیت در شهرستان مورد نظر دارای مزیت رقابتی است. با توجه به این مطلب در جدول ۶۲، تفاوت بین سهم منطقه‌ای هر فعالیت از سهم صنعت محاسبه شده و به کمک آن در جدول ۶۳، رتبه‌بندی شهرستان‌ها در هر یک از فعالیت‌ها صورت گرفته است.

جدول ۶۲. محاسبه تفاوت میان سهم منطقه‌ای و سهم صنعت در رشته‌های فعالیتی به تفکیک شهرستان‌ها

ردیف	رشته‌های فعالیتی	ابهر	ایجروء	خدابنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماه‌نشان
1	کشاورزی	4920	2896	3848	1151	7465	4585	312
2	شیلات	0	0	-۲۰۴	0	44	8.5	5
3	استخراج معدن	75.8	16.44	196.7	164.4	1150.84	-282.8	229.58
4	صنعت	1069.49	43.14	3936.8	-25.8	2688.2	2255.5	1176.23
5	تأمین برق، گاز و آب	-135.24	26.9	119.67	115.7	957.34	502.75-	28.82
6	ساختمان	473.12	436.5	1526.05	-121.1	-6789.97	680.71	-1074.13
7	عمده‌فروشی	105.77	75.5	586.2	201.84	-2619.47	55.1	-83.25
8	هتل و رستوران	-88.93	-26.73	196.55	33.31	-815.792	-87.44	-26.4
9	حمل و نقل و ارتباطات	-954.99	65.7	-119.23	149.3	-4084.7	-449.2	88.3
10	واسطه‌گری‌های مالی	-115.76	65.7	-119.2	149.3	85	38	88
11	مستغلات و اجاره	-155	-1	-93	-32	-1097	-47	-9
12	اداره امور عمومی و دفاع	139	155	386	514	3431	358	234
13	آموزش	106	۱۳	175	۱۲۰	581	119	۴۵
14	بهداشت	48	۳۰	306	180	-291	22	15
15	سایر خدمات	115	-47	107	-204	-1333	-170	-95
16	خانواده‌های معمولی دارای مستخدم	26	۰	12	۱۶	149	۱	۰
17	دفاتر و ادارات مرکزی	-491	۰	-98	-169	-558	-6	-20

مأخذ: محاسبات محقق

جدول ۶۳. رتبه‌بندی فعالیت‌های استان در سطح شهرستان‌ها

ردیف	رشته‌های فعالیت	ابهر	ایجرود	خدابنده	خرم‌دره	زنجان	طارم	ماهنشان
1	کشاورزی	2	5	4	6	1	3	7
2	شیلات	6	5	7	4	1	2	3
3	استخراج معدن	5	6	3	4	1	7	2
4	صنعت	5	6	1	7	2	3	4
5	تأمین آب، برق و گاز	6	5	2	3	1	7	4
6	ساختمان	3	4	1	6	7	2	5
7	عمده‌فروشی و خرده‌فروشی	3	4	1	2	7	5	6
8	هتل و رستوران	6	4	1	2	7	5	3
9	حمل و نقل و ارتباطات	6	3	4	1	7	5	2
10	واسطه‌گری‌های مالی	6	4	7	1	3	5	2
11	مستغلات و اجاره	6	1	5	3	7	4	2
12	اداره امور عمومی و دفاع	7	6	3	2	1	4	5
13	آموزش	5	7	2	3	1	4	6
14	بهداشت	3	4	1	2	7	5	6
15	خانواده‌های معمولی دارای مستخدم	2	7	4	3	1	5	6
16	دفاتر و ادارات مرکزی	4	7	3	5	6	1	2
17	سایر خدمات	1	3	2	6	7	5	4

مأخذ: محاسبات محقق

طبق جدول بالا شهرستان زنجان در رشته‌های «کشاورزی»، «شیلات»، «استخراج معدن»، «تأمین آب، برق و گاز»، «اداره امور عمومی و دفاع»، «آموزش» و «خانواده‌های معمولی دارای مستخدم» دارای رتبه نخست است. شهرستان خدابنده توانسته است در رشته‌های «صنعت»، «ساختمان»، «عمده‌فروشی و خرده‌فروشی»، «هتل و رستوران» و «بهداشت» رتبه نخست را در میان شهرستان‌ها کسب کند. در رشته‌های «حمل و نقل و ارتباطات» و «واسطه‌گری‌های مالی» شهرستان خرم‌دره پیشتاز است و در رشته‌های «مستغلات و اجاره»، «دفاتر و ادارات مرکزی» و «سایر خدمات» به ترتیب ایجرود، طارم و ابهر رتبه اول را کسب کرده‌اند.